

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Årsmelding 2022

De beste bøkene til de viktigste leserne

Innhold

Styrets oppsummering	4
NBU 2022	7
Tillitsvalgte	7
Årsmøte og medlemsmøte 2022	9
Utvalg og representasjon	11
Årsmelding fra Det litterære råd	14
Stipendtildeling 2022	16
Gjennomføring av handlingsplanen 2022	22
Forhandlinger og avtaler	22
Kulturpolitiske fokussaker	26
Fagpolitisk - samarbeid i råd og organisasjoner	36
Internasjonalt arbeid	39
NBU som rådgiver og problemløser	41
Synliggjøring av norsk barne- og ungdomslitteratur	43
Ivaretagelse av faglige interesser	48
Skolering av administrasjon og tillitsvalgte	50
Regnskap 2022	52
Åpenhetsrapport for NBU 2022	62
Nyttig ordliste	65

Styrets oppsummering

29. september 2022 kunne vi feire at det var 75 år siden NBU så dagens lys, da under navnet Ungdomslitteraturens Forfatterlag. Jubileet ble behørig feiret med forestilling og fest på Litteraturhuset i Oslo, og jeg vil gjerne få innlede denne oppsummeringen med en takk for sist og et rungende GRATULERER! til alle medlemmer.

Vi fikk for øvrig mange nye medlemmer i året som gikk, og vi er glade for å se at ferske barne- og ungdomsbokforfattere organiserer seg og ønsker å bidra til det viktige arbeidet vi alle står sammen om. Velkommen skal dere være!

Som året før startet 2022 med nok en koronavirusvariant og nedstengning av samfunnet. Heldigvis kunne vi konstatere at det kun var en siste krampetrekning før koronaen føyet seg inn i rekken av sesongsykdommer. Men dessverre ble ikke koronaen avløst av mer normale tider.

24. februar invaderte russiske styrker Ukraina, og vantro ble vi vitne til at det igjen var fullskala krig i Europa. Dette preget oss alle, også årsmøtet – vårt første fysiske siden 2019. Forhåpentligvis var det en trøst, og iallfall etterlengtet, å kunne treffe gode kollegaer og venner igjen.

Også i litteraturfeltet var våren preget av uro. Enkelte forlags praksis med å sette ned royaltysatsen ved kampanjesalg har i flere år vært en kilde til diskusjon, og i 2022 eskalerte konflikten. Forfatterorganisasjonene påpekte overfor Forleggerforeningen at nedsatt royalté kun kan forekomme ved sluttsalg, der en bokutgave skal ut av markedet. Da toneangivende forfattere gikk ut i pressen med hard kritikk av praksisen med nedsatt royalté, måtte forlagene det gjaldt slå retrett, og flere forfattere fikk tilbakebetalt royalté.

Etter sommeren ble forfatterorganisasjonene og Forleggerforeningen etter flere møter og samtaler omsider enige om en felles forståelse av begrepet "realisasjon" i normalkontraktene. Enighet var det også om at normalkontraktene trenger en grundig oppdatering for å unngå nye konflikter.

Utover høsten ble normalkontraktene igjen en kilde til debatt, da det oppsto uenighet mellom flere av foreningene om betingelsene for forhandlinger. NBUs posisjon er, som alltid, at vi må verne om det litteraturpolitiske systemet i Norge og sikre at vi kun har én normalkontrakt for hvert felt. NBU har derfor forsøkt å være en brobygger i feltet vårt, og kjempet for at alle de skjønnlitterære organisasjonene skal stå på lik fot – og at også normalkontrakten til barne- og ungdomsbokforfattere må prioriteres. Vi er glade for at NBU, Den norske Forfatterforening og Forfatterforbundet er blitt enige om å forhandle sammen der kontraktene er like, og i skrivende stund hersker det ro i bransjen og samarbeidsånd mellom søsterforeningene.

Politisk arbeid preget også 2022, og særlig to saker var på agendaen: ny boklov og en nasjonal leselyststrategi. Sistnevnte ble sparket i gang på arrangementet "Kick-off: Leselyst" under

Arendalsuka i august, der kulturministeren og kunnskapsministeren møtte vår egen Liv Gulbrandsen til samtale. Samtalen ble arrangert av flere litteraturorganisasjoner, som benyttet anledningen til å tjuvstarte leselystarbeidet.

Vi hadde knapt rukket hjem fra Arendal før det første utkastet til ny boklov ble lansert 18. august. NBU brukte høsten godt til diskusjoner i styret og møter og samtaler med andre foreninger, før vi leverte et skriftlig innspill til bokloven innen svarfristen 18. november. En boklov er etterlenget, og vi håper at det endelige resultatet vil sikre det litteraturpolitiske systemet og styrke forfatterens posisjon og rettigheter.

Jeg vil takke NBUs medlemmer, styre og råd og andre samarbeidspartnere for nyttige samtaler og diskusjoner i 2022. Året var innholdsrikt og tidvis krevende, men la også grunnlaget for et enda mer innholdsrikt, og kanskje historisk, år. Kan 2023 bli året da vi får både en ny boklov, en ny normalkontrakt og en nasjonal leselyststrategi? Spennende tider blir det uansett!

Alexander Løken
på vegne av styret i NBU

NBUs styre i 2022. Øverst fra venstre: Liv Gulbrandsen, Bjørn Arild Ersland, Alexander Løken (leder), Sanne Mathiassen (nestleder), Håkon Øvreås. Foran fra venstre: Arne Svingen og A. Audhild Solberg

Foto: Cappelen Damm

Hæge Follegg Pedersen
1949 - 2022

Foto: Paul S. Amundsen

Per Knutsen
1951 - 2022

Foto: Nils-Petter Enstad

Gerd Grønvold Saue
1930-2022

Foto: privat

Steinar Sorlle
1942-2022

Foto: Cappelen Damm

Liv Frode
1940 - 2022

Foto: Ida Schmidt

Atla Lund
1937-2022

Kirsten Sodal
1935-2022

I taknemlighet

NBU 2022

Medlemmer

NBU hadde 402 medlemmer pr. 31.12.22.

NBU fikk 27 nye medlemmer i 2022: Nora Brech, Nora Dåsnes, Marianne Engedal, Rut Granli, Ingrid Melfald Hafredal, Anne Gunn Halvorsen, Odin Helgheim, Nicolai Houm, Ann Helen Kolås Ingebrigtsen, Ida Therese Klungland, Alexander Kielland Krag, Kirsti Kristoffersen, Ida Larmo, Frode Eie Larsen, Helge Lee (H.L. Phoenix), Ida Tufte Michelsen, Marte Mittet, Tone Nilsen-Bie, Christopher Pahle, Nina Rossing, Charlotte Sandmæl, Kjersti Annesdatter Skomsvold, Kristine Rui Slettebakken, Øystein Stene, Rebecca Wexelsen, Xueting Yang og Anja Dahle Øverbye.

To medlemmer meldte seg inn i foreningen igjen. To medlemmer meldte seg ut.

Døde: Liv Frohde, Per Knutsen, Gerd Grønvold Saue, Steinar Sørle, Atla Lund, Hæge Follegg Pedersen, Kirsten Sødal.

Tillitsvalgte

Styret

Leder: Alexander Løken

Nestleder: Sanne Mathiassen

Bjørn Arild Ersland

Liv Gulbrandsen

A. Audhild Solberg

Arne Svingen

Håkon Øvreås

Vara: Åse Lisbeth Ombustvedt

Styret hadde åtte fysiske møter og ett digitalt møte. Det ble behandlet 116 saker.

Arbeidsutvalget (AU): Alexander Løken, Mari Moen Holsve til 2. april og Sanne Mathiassen fra 2. april samt Ellen Liland. Arbeidsutvalget hadde åtte møter og behandlet 83 saker. I tillegg til møter med agenda hadde AU regelmessige møter hvor aktuelle saker ble diskutert.

Det litterære rådet

Lene Ask (leder)

Harald Nortun (nestleder)

Line Halsnes

Johan B. Mjønes

Alf Kjetil Walgermo

Linn T. Sunne

Vara: Neda Alaei

Det litterære rådet hadde fem fysiske møter og tre digitale møter.

Valgkomiteen

Eldrid Johansen (leder)

Endre Lund Eriksen

Hilde Hodnefjeld

Vara: Lars Mæhle

Likestilling

Styret besto i 2022 av fire menn og tre kvinner, inkludert styrelederen.

Det litterære rådet besto av tre kvinner og tre menn.

Valgkomiteen tilstreber 50/50-fordeling av menn og kvinner i styre og råd og tar også geografiske hensyn. Representasjon bokmål/nynorsk tas hensyn til når det gjelder rådsrepresentanter.

NBUs administrasjon

Kontoret var betjent fem dager i uken.

Leder Alexander Løken arbeidet i full stilling.

Administrasjonsleder Ellen Liland arbeidet i full stilling.

Nestleder Mari Moen Holsve arbeidet i 40 % stilling til 2. april. Ny nestleder, Sanne Mathiassen, arbeidet i 40 % stilling fra 2. april og ut året.

Astrid H. Storrusten arbeidet som jurist i tilsvarende 20 % stilling fram til 1. mars.

A. Audhild Solberg jobbet som nettrektor i 20 % stilling.

Årsmøtet

Årsmøtet ble avholdt på Leangkollen Hotell i Asker 2.–3. april. Det var 82 medlemmer og åtte gjester til stede.

Sanne Mathiassen ble valgt som ny nestleder. Arne Svingen ble valgt som nytt styremedlem. A. Audhild Solberg ble gjenvalgt som styremedlem.

Harald Nortun og Lene Ask ble gjenvalgt som rådsmedlemmer. Linn T. Sunne og Alf Kjetil Walgermo ble valgt som nye rådsmedlemmer. Neda Alaei ble valgt som ny vara til rådet.

Hilde Hodnefjeld ble valgt som nytt medlem til valgkomiteen, og Lars Mæhle ble gjenvalgt som varamedlem.

Som revisor ble BDO AS valgt.

Vedtak

- Årsmøtet vedtok endring av § 4 om medlemskap, slik at forfattere som skriver bøker i et likeverdig samarbeid, kan søke om medlemskap.
- Årsmøtet vedtok følgende endringer av statuttene for vederlagsfondet:
  1. Fordelingen av grunnstipend og søkbare stipend endres fra 50/50 til 60 % til søkbare stipender og 40 % til grunnstipend.
  2. Man kan motta grunnstipend for maks 20 bøker.
  3. De som får arbeidsstipend ett/flere år, får ikke grunnstipend det året/de årene.

Program

Anna Fiske sto for det kulturelle innslaget med et kåseri om 50-årsjubilanten Albert Åberg.

På kvelden var det festmiddag med utdeling av Trollkrittet, som gikk til Sunniva Sunde Krogseth for bildeboka *Nattsvermerne*.

Søndagens faglige seminar hadde «Hvem skriver vi for?» som tema. Terje Torkildsen, Linde Hagerup og Marit Kaldhol hadde hvert sitt innlegg. De deltok også i en panelsamtale ledet av Øystein Espe Bae, faglig leder ved Norsk barnebokinstituttets studium i samtids litteratur for barn og unge.

75-årsjubileet

NBU fylte 75 år i 2022 og markerte jubileet på flere måter året gjennom. NBUs jubileumskomiteé besto av Ellen Liland, Alexander Løken, Sanne Mathiassen, Ragnar Aalbu, Mari Kjetun og Karin Kinge Lindboe.

I forbindelse med jubileet ønsket NBU å gi noe tilbake til leserne og besluttet å sende forfattere i gave til en skole eller skolebibliotek i hvert fylke (etter den gamle fylkesinndelingen). 17 fylker fikk besøk av i alt 18 forfattere. Forlagene til forfatterne bidro med bokpakker til skolene.

Forfatterne og de ulike skolene/fylkene var følgende:

Michael Stilson – Spongdal skole, Sør-Trøndelag

Kristine Rui Slettebakken – Brånås skole, Oslo

Mariangela Di Fiore – Grav skole, Akershus

Linn T. Sunne – Ringebu barneskole, Oppland

Sigbjørn Mostue – Kongsvinger ungdomsskole, Hedmark

Nina Elisabeth Grøntvedt – Okstad skole, Nord-Trøndelag

Maiken Nylund – Sola ungdomsskole, Rogaland

Ayce Koca – Skoger skole, Buskerud

Elin Hansson – Stigeråsen skole, Telemark

Jørn Lier Horst – Jappa skole, Aust-Agder

John S. Jamtli – Sandnes vgs, Hordaland

Åse Ombustvedt - Gudeberg barne- og ungdomsskole, Østfold

Lene Elisabeth Westerås (samt Sigbjørn Skåden) – Prestvannet skole, Troms (samisk skole)

Sissel Horndal – Rønvik skole, Nordland

Ingunn Røyset – Møre barne- og ungdomsskole, Møre og Romsdal

Tor Arve Røssland – Lundal barneskule, Sogn og Fjordane

Camilla Sandmo – Presterød ungdomsskole, Vestfold

Vi mottok støtte til å gjennomføre jubileumsturneen av Kopinor, Fritt Ord og Kulturrådet.

Lørdag 24. september var det duket for jubileumsforestilling og festmiddag på Litteraturhuset i Oslo. Konferansier var Heidi Marie Vestrheim. Forfatter, skuespiller og slampoet Fredrik Høyer åpnet forestillingen med et visuelt og musikalsk innslag: En hyllest til fantasien. NBUs styreleder Alexander Løken holdt deretter en festtale om NBUs historikk og fellesskap, etterfulgt av et foredrag om norsk barne- og ungdomslitteratur fra 1947 til i dag av Anne Kristin Lande, tidligere bibliotekleder ved Norsk barnebokinstitutt. Siste programpost var en litterær samtale mellom forfatterne Mari Moen Holsve, Harald Rosenløw Eeg og Camilla Kuhn, ledet av Heidi Marie Vestrheim, der tematikken var: «Hvor kommer ideene fra?» Fredrik Høyer avsluttet med et musikalsk innslag.

I anledning jubileet designet Ragnar Aalbu en logo som ble brukt på NBUs hjemmesider og i sosiale medier.

Medlemsmøtet

Medlemsmøtet ble arrangert på Ingeniørenes Hus Møtesenter lørdag 24. september.

Møtet ble ledet av styremedlem Liv Gulbrandsen. NBUs leder Alexander Løken holdt en innledningstale om NBUs arbeid siden årsmøtet, blant annet om realisasjonspunktet i normalkontrakten og arbeidet med boklov, før han presenterte loven om kollektiv forvaltning.

Etter en times lunsj fortalte Marianne Viermyr om sine leseopplevelser i oppveksten. Hun er født i 1947, samme år som NBU ble stiftet. Alexander Kielland Krag var nestemann ut. I en samtale med nestleder Sanne Mathiassen fortalte han om debuten, ungdomsromanen *Det blir mellom oss*, som ble publisert på Instagram samtidig som den forelå som fysisk bok.

Tove Stjern Frønes, leseforsker ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo, holdt et foredrag om hva som skjer med barn og unges lesing i en tid med økende digitalisering. Etter hennes foredrag ledet styremedlem Arne Svingen en åpen spørsmålsrunde om temaet. Flere medlemmer kom med spennende innspill og betraktninger.

Til slutt ble NBU-prisen delt ut. Den gikk til litteraturfestivalen Appelsinia i Skien.

Utvalg og representanter oppnevnt av NBUs styre

Forhandlingsutvalget

Alexander Løken og Arne Svingen

Norsk Forfatter- og Oversetterfond

Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg

Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

NORLA

Alexander Løken

Kontaktutvalget for innkjøpsordningene

Alexander Løken

Kunstnernettverket

Alexander Løken

Diskusjonsforumet De skjønnne

Alexander Løken

Bragerådet

Alexander Løken

Fengslede forfatteres komité

Sanne Mathiassen

Representanter i andre styrever og verv

Kopinor, for de skjønnlitterære

Hovedstyret: Heidi Marie Kriznik (DnF) med vara Hilde Lyng (NO)

I representantskapet for NBU: Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

Norwaco, for forfatterne:

I styret Monica Boracco (NDF), varamedlem Elin Øy (DnF)

Foreningen !Les' valgkomité:

Alexander Løken, leder

Representasjon

NBU var representert på disse årsmøtene:

Den norske Forfatterforening

Alexander Løken

Forfatterforbundet

Alexander Løken

Norske Dramatikeres Forbund

Sanne Mathiassen

Foreningen !les

Alexander Løken

Kopinor

Representert ved fullmakt til DnF

Leser søker bok

Alexander Løken

Norwaco

Alexander Løken

Rådet for Norsk barnebokinstitutt

Mari Moen Holsve

Norsk Forfattersentrum

Alexander Løken

Balansekunst

Sanne Mathiassen

Organisasjoner NBU er medlem av/betaler kontingent til

Balansekunst, Norsk Bibliotekforening, Landslaget for Norskundervisning, Foreningen lles, Kunstnernettverket, Leser søker bok, Norsk Forening for opphavsrett, Kopinor, Norwaco, Norsk Kritikerlag, European Writers' Council, Baltic Writers' Council

Medlemmer klapper i gang årsmøtet på Leangkollen i april 2022.

Årsmelding fra det litterære rådet

Sammensetning av rådet

Rådsmedlemmer med nynorsk som målform: Harald Nortun og Alf Kjetil Walgermo.

Rådsmedlemmer med bokmål som målform: Lene Ask, Line Halsnes, Johan B. Mjønes, Linn T. Sunne og varamedlem Neda Alaci

Møtevirksomhet

I løpet av 2022 hadde Det litterære rådet fem fysiske møter og tre digitale møter. Rådet hadde også jevnlig kontakt på e-post. Det ble behandlet åtte medlemsøknader, hvorav fire søkere ble innstilt til medlemskap.

I det første digitale møtet etter årsmøtet ble Alf Kjetil Walgermo og Linn T. Sunne ønsket velkommen som nye rådsmedlemmer. Lene Ask ble gjenvalgt som leder, og Harald Nortun fortsatte som nestleder.

Samarbeidet innad i rådet fungerer godt. Vi har fine diskusjoner og bidrar alle til at rådet skal være et trygt sted for å ytre sin mening. Vi ser på det som en verdi at medlemmene i rådet har ulik litterær smak. Dette fører til nyttige diskusjoner og til at bøker i alle sjangre blir belyst og behandlet med respekt.

I 2022 hadde vi heldigvis flest fysiske møter. Før møtene foreslo vi som regel to bøker hver som vi ønsket å snakke om. Vi hadde ekstra fokus på debutanter. På rådseminaret i juni diskuterte vi tendenser i det siste årets utgivelser. Sjangerne som ble diskutert, var humor og horror.

Andre tendenser vi diskuterte, var at flere forfattere skriver med kortere spenningsintervaller, i presens og med to eller flere fortellere i samme bok. Vi i rådet tror at disse tendensene kan skyldes at barne- og ungdomslitteraturen tilpasser seg TV-mediet. I noen bøker kan man se at historien fortelles mer filmatisk enn litterært. Vi ser dette som en naturlig reaksjon på redselen for å miste lesere. En annen tendens vi merket i den forbindelse, er bruk av kjendiser, enten ved at forfatteren er kjendis, eller at bøkene handler om det å være kjent.

Et stadig tilbakevendende tema er hvordan vi skal definere skillet mellom sakprosa og skjønnlitteratur. Dette er en utfordring når det gjelder både medlemsøknader og stipendsøknader. Ifølge vedtektene til NBU skal vi vurdere medlemskap ut fra skjønnlitterære utgivelser, men innen barneboksjangeren kan skillelinjen mellom skjønnlitteratur og sakprosa være uklar. Også i arbeidet med stipendsøknadene er det noen ganger vanskelig å plassere prosjektene.

Stipendtildeling

NBUs litterære råd deler ut NBUs egne stipend fra vederlagsfondet og innstiller kandidater til Statens kunstnerstipend. Dette gjøres i den siste halvdel av januar.

Statens stipend

Rådet innstilte til fire ettårige arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. Av vanlige arbeidsstipend innstilte rådet til tretten stipend, der to var treårige, to var toårige og resten ettårige. Det ble innstilt til tretten diversestipend. Alle innstillingene til rådet ble bevilget av Statens kunstnerstipend.

NBUs stipend

Det ble tildelt ett toårig og ni ettårige arbeidsstipend og 32 diversestipend.

Seniorstipend

Eli Hovdenak, Kari Woxholt Sverdrup og Knut Ødegård ble innstilt til hvert sitt seniorstipend på kr 75 000.

Grunnstipend

Det kan søkes om grunnstipend for bøker som ikke er på innkjøpsordningen. Bøkene blir vurdert og søknadene behandlet av et utvalg fra NBUs litterære råd. I 2022 var det leder og nestleder i rådet som utgjorde utvalget. Det ble søkt om grunnstipend for 24 titler som ikke var på innkjøpsordningen. Av disse ble 16 innvilget.

Andre stipend og nominasjoner

Bokhandlerforeningens forfatterstipend gikk til Marianne Gretteberg Engedal.

Anna Fiske ble nominert til ALMA-prisen.

Trollkrittet

Rådet nominerte Lars Henrik Eriksen, Sunniva Sunde Krogseth, Christoffer Lamøy og Kine Jeanette Solberg til NBUs debutantpris Trollkrittet. Vinner ble Sunniva Sunde Krogseth. Les mer på s. 45.

Stipendtildeling 2022

NBU's vederlagsfond - stipend

Arbeidsstipend

Jenny Jordahl	2
Magnus Buen Halvorsen	1
Ragnar Aalbu	1
Sissel Chipman	1
Nina Borge	1
Linde Hagerup	1
Camilla Sandmo	1

Annette Saugestad Helland	1
John S. Jamtli	1
Alexander K. Brown	1

Diverse

Odin Helgheim	125 000
Gudrun Skretting	125 000
Geir Eiksund	125 000
Torkil Torsvik	125 000
Johanne Scheen Jansen	125 000
Sigbjørn Lilleeng	125 000
Cha Sandmæl	125 000
Randi Fuglehaug	125 000
Anne Gunn Halvorsen	125 000
Ida Therese Klungeland	125 000
Rønnaug Kleiva	125 000
Monika Steinholm	125 000
Ingeborg Arvola	125 000
Jon Ewo	125 000
Constance Ø. Nilsen	125 000

Sigmund Løvåsen	60 000
Elisabeth Moseng	60 000
Hege Østmo-S. Olsnes	60 000
Åse Ombustvedt	60 000
Michelle Tolo	60 000
Anneli Klepp	40 000
Atle Hansen	40 000
Terje Torkildsen	40 000
Ingrid M. Hafredal	40 000
Inger Lise Belsvik	40 000
Line Dybedal Vedrehus	40 000
Johanne E. Andersen	30 000
Marte Mittet	30 000
Elin Hansson	30 000
June Sommer Strask	30 000

Diverse (forts.)

Kari Sverdrup	30 000
Ingeborg Eliassen	25 000

Statens stipend

Arbeidsstipend

Mariangela di Fiore	3
Anna Folkestad	3
Øystein Stene	2
Tore Aurstad	2
Sigbjørn Mostue	1
Camilla Otterlei	1
Svein Nyhus	1
Kine Jeanette Solberg	1

Anne Elvedal	1
Martine Grande	1
Kaia Dahle Nyhus	1
Ida Tufte Michelsen	1
Sanne Mathiassen	1

Diverse

Maiken Nylund	80 000
Inga Sætre	60 000
Jan Tore Noreng	56 000
Bjørn Ingvaldsen	50 000
Eldrid Johansen	50 000
Hanna Milemann	50 000
Marit Kanstad Johnsen	43 000
Marit Kaldhol	40 000
Jill Moursund	30 000
Inger Merete Hobbestad	30 000
Mari Grydeland	30 000
Max Estes	21 000
Tone Solheim	20 000

Arbeid, yngre

Alexander K. Krag	1
Lars Henrik Eriksen	1
Neda Alaei	1
Nora Dåsnes	1

Nye medlemmer 2022

Alexander Kielland Krag
(foto: Julianne Leikanger)

Rut Granli (foto: Helene Sand)

Kjersti Annesdatter Skomsvold (foto: Agnete Brun)

Christopher Pahle
(foto: Catharina Wandrup)

H. L. Phoenix
(foto: Marianne Wählberg)

Rebecca Wexelsen (foto: Nicki Twang)

Kirsti Kristoffersen
(foto: Kristin Aafloy Opdan)

Kristine Rui Slettebakken
(foto: Julie Pike)

Marte Mittet (foto: Omnipax)

Ida Larmo (foto: Øyvind Arvola)

Ingrid Hafredal (foto: Oda Berby)

Anja Dahle Øverbye
(foto: Thomas Ekström)

Frode Eie Larsen (foto: Siri Gaathaug)

Anne Gunn Halvorsen
(foto: Agnete Brun)

Ida Michelsen (foto: Eline Kjøl Berg)

Xueting Yang (foto: Torbjørn P Larssen)

Nora Dåsnes
(foto: Agnete Brun)

Nicolai Houm
(foto: Thomas Winje Øijord)

Cha Sandmæl (foto: Fartein Rudjord/NORLA)

Nina Rossing
(foto: Vigmostad Bjørke)

Ann Helen Kolås Ingebrigtsen (foto: Caroline Odden Giske)

Nora Brech (foto: Julie Pike)

Odin Helgheim (foto: Id H. Skrivarhaug)

Tone Nilsen-Bie
(foto: Veronica Melå)

Ida Therese Klunglang
(foto: Irene S. Lunde)

Øystein Stene (foto: Henning Lillegård)

Gjennomføring av handlingsplanen 2022

Forhandlinger og avtaler

Realisasjon og redusert royalty

Realisasjonsregelen (punkt 2.9.2–2.9.4 i normalkontrakten) ble diskutert av NBU og Forleggerforeningen også i 2022. Høsten 2021 sendte NBU, Den norske Forfatterforening (DnF) og Forfatterforbundet (FF) flere henvendelser til Forleggerforeningen, der vi ba dem redegjøre for deres definisjon av realisasjon, dvs. nedsettelse av royalty i forbindelse med sluttsalg. Forfatterorganisasjonene påpekte at realisasjon med redusert royalty er en siste utvei for å få solgt ut bøkene samt rydde plass til nye bøker, og at normalt nedsettelsessalg ikke automatisk innebærer redusert royalty.

Forleggerforeningens svar var at de mente markedsendringer har ført til at normalkontrakten er utdatert på dette området, og at de ønsket å åpne for forhandlinger. De svarte ikke direkte på hva de definerte som korrekt bruk av realisasjon.

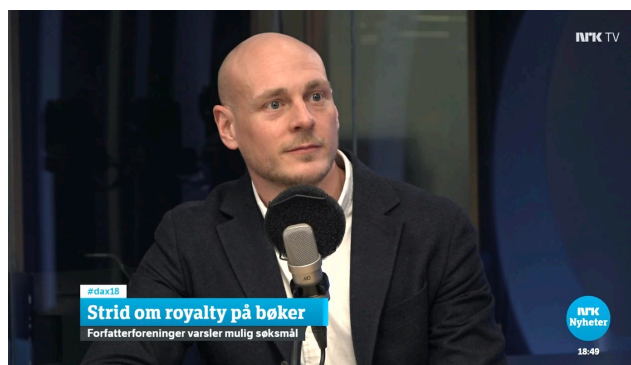
Utover våren 2022 tilspisset situasjonen seg, da Forleggerforeningen fremdeles ikke ga et tilfredsstillende svar, og forfatterorganisasjonene fremmet et krav om at det skulle settes ned et tvisteutvalg som skulle vurdere saken.

Realisasjonsstriden ble samtidig omtalt i flere landsdekkende medier. Blant annet møtte NBUs leder

Alexander Løken

Forleggerforeningens direktør Heidi Austlid til debatt på Dagsnytt 18 13. januar. I tillegg skrev Løken og leder i DnF, Heidi Marie Kriznik, en kronikk i VG 1. februar med tittelen "Et avtaleverk til det beste for begge parter". Flere forfattere uttalte seg om saken til avisene, og en del fremmet også krav om tilbakebetaling av royalty, der NBU bisto en del juridisk.

Uenighet med Forleggerforeningen om punktene om sluttsalg/realisasjon preget året, men vi kom til en minnelig løsning.

NBUs leder i royaltidebatt på Dagsnytt 18.
(Foto: Skjermdump fra NRK.)

I mars publiserte Forleggerforeningen et notat om praksis rundt bruken av realisasjon på sine nettsider, som også møtte motbør fra forfattersiden. Det ble i notatet bl.a. hevdet at forlagene kunne avtale egne vilkår med forfatterne der normalkontrakten var "uklar, foreldet eller mangelfull".

Forfatterorganisasjonene argumenterte for at forfattere skulle slippe å forholde seg til individuelle avtaler, og at nettopp det er det vesentlige poenget med én felles normalkontrakt.

For å unngå tvistemål eller en langtrukken rettsprosess ble det utover våren avholdt møter mellom Forleggerforeningen, NBU, DnF og FF, der man forsøkte å enes om en felles definisjon av realisasjon. Samtidig besluttet flere forlag å "fryse" bruken av realisasjon til en avklaring var landet. Etter flere møter og e-postkorrespondanse mellom partene besluttet FF å gå direkte til forhandlinger om en ny normalkontrakt. NBU og DnF ønsket derimot å avklare definisjonen før eventuelle forhandlinger.

I august ble NBU, DnF og Forleggerforeningen enige om følgende definisjon av realisasjon:

1. Realisasjon er et alternativ til makulering.
2. Realisasjon er et unntak. Normalroyalty skal som hovedregel brukes i fripris.
3. Når en utgave realiseres, skal det ikke finnes planer om nytt opplag.
4. Mammut kan brukes til realisasjon, men er ikke ensbetydende med realisasjon.

Normale tilbud skal ikke utløse realisasjonsroyalty.

Normalkontraktsforhandlinger

Da NBU og Den norske Forfatterforening (DnF) møtte Forleggerforeningens forhandlingsutvalg i august for å bli enige om definisjonen av realisasjon, uttrykte forleggerne at samtlige foreninger kunne møtes til felles normalkontraktsforhandlinger i september. NBU og DnF ble opplyst om at det kun hadde vært avholdt et innledende forhandlingsmøte med Forfatterforbundet (FF).

I oktober ble DnF kontaktet av Forleggerforeningen og invitert til å tre inn i forhandlinger med FF. Dette førte til en diskusjon mellom foreningene om hvorvidt DnF var blitt godt nok orientert om de pågående forhandlingene. Det ble uttrykt bekymring fra forfatterhold at man kunne ende opp med flere normalkontrakter, som vil svekke solidaritetsprinsippet som det

Normalkontraktene er bærebjelker i det litteraturpolitiske systemet i Norge. NBU jobber for å fornye og oppdatere avtalene samt verne om prinsippet om én felles avtale for alle forfattere.

litteraturpolitiske systemet er bygget på (Klassekampen, 24. november).

11. november hadde NBUs forhandlingsutvalg (Alexander Løken og styremedlem Arne Svingen) et innledende møte om normalkontrakten med Forleggerforeningen. NBU sa tydelig ifra om at vi ønsker å forhandle barne- og ungdomsbokkontrakten parallelt med kontrakten for voksen skjønnlitteratur, da mange av avtalepunktene er like. Forleggerforeningen hevdet at det var vanskelig av ressurs hensyn å forhandle avtalene parallelt, men det ble likevel avtalt et nytt møte 5. desember.

25. november mottok NBU og Forleggerforeningen en forespørsel fra FF. De ønsket å ta del i forhandlinger om normalkontrakten for barne- og ungdomsbokforfattere og å delta i det planlagte møtet 5. desember. NBU svarte at vi kunne gå med på et samarbeid under forutsetningen av at det er NBU som er den representative foreningen for barne- og ungdomsbokforfattere, jf. voldgiftsdommen om bibliotekvederlaget av 2021. Under de forutsetningene ble møtet med FF og Forleggerforeningen gjennomført, og agendaen var igjen NBUs ønske om forhandlinger så raskt som mulig og samtidig med foreningene for voksenskjønn.

*Samarbeid mellom
forfatterorganisasjonene
er viktig for å få på
plass gode, kollektive
avtaler.*

Etter å ha gjennomført individuelle møter med både FF og DnF i desember sendte NBU en forespørsel til begge foreningene om å forhandle om punktene som er like i begge normalkontraktene, i fellesskap. NBU argumenterte for at det ville gjøre prosessen mer ressursbesparende, og at vi samlet ville utgjøre en sterkere forhandlingspart. Både DnF og FF stilte seg positive til forslaget, og det ble avtalt å avholde et møte om rammene for et eventuelt samarbeid 4. januar 2023 hos NBU.

Digitale skolebibliotek og læremidler

De siste årene har vi sett en økning i bruk av skjønnlitteratur i forlagenes digitale skolebibliotek og læreverk. Samtidig har vi manglet satser for bruk av utdrag i læreverk, da antologiavtalen ble sagt opp av partene i 2015.

På NBUs initiativ ble det høsten 2021 dannet et samarbeid med de andre forfatterorganisasjonene (DnF, FF og NFFO) om et felles avtaleverk. En arbeidsgruppe bestående av Alexander Løken (NBU), Elin Øy (DnF), Trond Vernegg (FF) og Juliane Killengreen/Stine Borge (jurister i NFFO) jobbet videre med dette gjennom 2022.

Andre saker, bl.a. saken om realisasjon, forsinket arbeidet, men det ble avholdt et møte med Forleggerforeningen i desember, der det ble avtalt forhandlinger om en normalkontrakt for digitale læremidler våren 2023. Fram til forhandlingene vil arbeidsgruppa se på forskjellige honoreringsmodeller og utkast til kontrakter.

Digitale skolebiblioteket og læremidler er et uregulert område, men NBU jobber med å få på plass et avtaleverk.

Kulturpolitiske fokussaker

Den kulturelle skolesekken (DKS) og formidlingsatser

2022 startet med nok en nasjonal nedstengning pga. korona. I januar kunngjorde Kulturtanken at de ville dekke fullt honorar ved avlysninger og ga følgende føring for fylkeskommuners og kommuners bruk av de statlige midlene til DKS-ordningen: “Dersom hele eller deler av en turné i DKS må avlyses fordi en eller flere utøvere må i smittekarantene eller isolasjon som følge av egen eller andres sykdom og som konsekvens av smittevernregler, skal fullt honorar utbetales i henhold til avtale.”

Norsk Forfattersentrums satser

Honorarsatsene for oppdragstakere i DKS er jamfør avtale gjeldende fra 1.8.2022–31.7.2023 og er som følger:

- Honorar for formidlingsdager: minst kr 5342
- Honorar for møter og forarbeid/preproduksjon avtalt med oppdragsgiver: kr 743
- Kunstnere som utfører arbeid i DKS, skal betales i tråd med bransjestandard.

NBUs styre har pleid å gi innspill til Norsk Forfattersentrums honorarsatser, bl.a. ble det i 2021 spilt inn at det var stor forskjell mellom biblioteksatsene og skolesatsene utenfor DKS. I 2022 kom styret fram til at det er såpass delte meninger blant medlemmene om disse satsene at vi ikke lenger vil gi direkte innspill om dette. Vi oppfordrer isteden alle medlemmer som også er medlemmer i Norsk Forfattersentrum, til å sende inn egne innspill til Norsk Forfattersentrum.

Honorering av høytlesing i DKS, bibliotek osv.

Det er lovfestet at bruk av åndsverk utover sitatretten skal honoreres, og dette er praksis for musikk i DKS, men ikke litteratur eller billedkunst. I praksis betyr det at forfattere og illustratører ikke får utbetalt honorar for bruk av egne åndsverk (høytlesing av tekst og framvisning av illustrasjoner), kun for selve framføringen. Forfattere er altså prisgitt fylkenes og de enkelte kommunenes praksis rundt dette. Det er vanskelig for forfattere å kreve honorar når det ikke finnes en felles praksis. Det er derfor behov for en klareringsløsning for høytlesning, ikke ulikt TONO-systemet på musikkfeltet. Ved formidling i DKS blir illustrasjoner ofte brukt som en del av opplegget, og det er derfor behov for

NBU jobber for at forfattere skal få betalt når de eller andre leser høyt fra bøkene deres.

en klareringsløsning også for illustrasjoner.

4. april inviterte Kulturtanken til arbeidsmøte, der NBU, DnF, Grafill, Norsk Forfattersentrum og DKS Innlandet var representert. Etter en situasjonsbeskrivelse og diskusjon rundt forskjellige løsninger for klarering av rettigheter ble Kopinor foreslått som en avtalepart på vegne av forfattersiden. Det ble rettet en forespørsel til Kopinor, som sa seg villig til å ta på seg ansvaret. 19. september la NBU, Grafill og DnF fram forslaget for andre relevante medlemsorganisasjoner i et møte hos Kopinor, som godkjente at Kopinor skal jobbe videre med dette. Arbeidet fortsetter i 2023.

Kunstnermeldingen

3. mai var NBU og andre kunstnerorganisasjoner invitert til rundebordsamtale med kulturminister Anette Trettebergstuen for å gi innspill til Kunstnermeldingen om kunstneres vilkår. NBU var positive til at det ble satt fokus på kunstnerøkonomien og manglende sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende, og vi spilte inn temaer som stipendmidler, litteraturformidling, ytringsfrihet og mangfold. NBU leverte skriftlig innspill til Kunstnermeldingen 30. september, med en grundigere redegjørelse av de samme punktene.

NBU leverte innspill til den etterlengtede kunstnermeldingen. Kunstnerøkonomien er skjør og må sikres og ivaretas.

Mangfold

31. mai var NBU v/leder Alexander Løken representert i en panelsamtale om mangfold i barnelitteraturen. Samtalen ble arrangert av Nasjonalbiblioteket i forbindelse med Flerkulturelt biblioteksmøte og ble ledet av Ayse Koca, prosjektleder for Bærekraftsbiblioteket ved Norsk barnebokinstitutt. Med i panelet var også Veronica Salinas, litteraturformidler ved Norsk barnebokinstitutt, og Brynjulf Jung Tjønn, redaktør for barne- og ungdomslitteratur i Samlaget.

NBU mener det er viktig å ha fokus på mangfold, både internt i foreningen og i litteraturen som utgis.

Det ble diskutert hva som ligger i selve begrepet mangfold, at det handler om å se, lytte til og inkludere alle i samfunnet. Det ble også diskutert om det er et ekte mangfold i den norske barne- og ungdomslitteraturen, og hvordan forfattere og andre kan bidra til å framheve dette mangfoldet. Om man kan skrive om mennesker med en annen bakgrunn enn seg selv, er stadig en aktuell problemstilling, som også ble diskutert. NBUs årsmøte 2022 vedtok at vi skal jobbe med å forsterke mangfoldet innad i foreningen, og generelt i barnebokfeltet, og samtalen på Nasjonalbiblioteket ga nyttige perspektiver til dette arbeidet.

Litteraturlunsj på Stortinget

20. juni inviterte SV til Litteraturlunsj på Stortinget, ledet av stortingsrepresentant Kathy Lie (SV) og leder av Familie- og Kulturkomiteen Grunde Almeland (V). NBU og andre organisasjoner i litteraturfeltet var til stede. NBU holdt innspill om blant annet boklov, nasjonal leselyststrategi, forfatterøkonomi, sosiale rettigheter, og digitalisering i bokbransjen.

NBU har engasjert seg politisk, med gjentatte besøk på Stortinget.

Boklov

18. august la regjeringen fram forslag til en ny boklov med høringsnotat. Mye av høsten gikk med til dette arbeidet. Blant annet var NBU representert da Ap og SV inviterte til Kulturkaffekopp på Stortinget 29. september med bokloven som tema. NBU har også hatt flere møter med de andre skribentforeningene og andre aktører, som Forleggerforeningen og Norsk Bibliotekforening.

Viktig arbeid med ny boklov. Fastpris og strømming av lydbøker er fokusområder for NBU.

NBU leverte skriftlig innspill til lovforslaget innen fristen 18. november. NBU spilte bl.a. inn at vi er positive til at forfatter- og leserinteresser blir framhevet i lovforslaget, og understreket at det er ingen andre i det litterære kretsløpet som i samme grad er essensielle for at vi har et levende litteraturfelt i Norge. NBU påpekte også viktigheten av normalkontrakter og foreningenes forhandlingsrett til disse avtalene.

NBU og flere av de andre skribentorganisasjonene spilte inn bekymringen for den vertikale integrasjonen hos strømmetjenestene for lydbøker (Storytel, Fabel mfl.), dvs. at tjenestene gjennom algoritmer og utvalg kan påvirke hva som lyttes mest til. I lovforslaget ble lydbok definert som en "innlest parallellutgave av papirbok og elektronisk bok". NBU påpekte at lydbokmarkedet er et voksende marked, og at det kan utvikle seg alternative former for framføring av lydbøker som vi bare kan ane konturene av. Dette bør lovteksten ta hensyn til heller enn å knytte lydboken tett opp til papirboka og dens momsfristak.

Fastprisen, og lengden på den, har vært en kilde til debatt i bokbransjen. Enkelte foreninger mener at fastprisen bør være så lang som mulig, bl.a. for at nye bøker ikke skal måtte konkurrere med fjorårets bøker på billigsalg. Mange barnebokforfattere ønsker imidlertid en kortere fastprisperiode, så bøkene deres kan bli tilgjengelig for strømming forholdsvis raskt. Strømming har som kjent blitt en stadig viktigere inntektskilde for mange barnebokforfattere.

NBU spilte derfor inn to alternativer til fastpris for å imøtekomme de forskjellige synspunktene:

- Alternativ 1: 18 måneders rullerende fastpris, der fastprisen følger verket, altså løper 18 måneder fra utgivelse av første format, men der utgivelse av påfølgende formater må underlegges fastpris i minimum 9 måneder.
- Alternativ 2: 12 måneders rullerende fastpris, der utgivelse av hvert format, herunder e-bok, pocket/billigbok og lydbok, utløser en ny fastpris.

Boklovarbeidet fortsetter i 2023.

Nasjonal leselyststrategi

Da regjeringen la fram Hurdalsplattformen i 2021, ble det lovet at arbeidet med en nasjonal leselyststrategi skulle påbegynnes i 2022. For å komme dette

arbeidet i møte satte NBU, Norsk Bibliotekforening, NFFO, Norsk Forfattersentrum, Foreningen !les, og Leser søker bok ned en arbeidsgruppe med mål om å ta opp temaet leselyst på Arendalsuka i august.

Resultatet ble arrangementet Kick-off: Leselyst, en panelsamtale med kulturminister Anette Trettebergstuen og kunnskapsminister Tonje Brenna, ledet av NBU-styremedlem Liv Gulbrandsen. Begge ministrene ønsket seg innspill fra litteraturfeltet i arbeidet. Arbeidsgruppa tok da initiativ til å starte opp strategiarbeidet og inviterte flere foreninger fra feltet til fellesmøter hos Norsk Forfattersentrum, der det ble avtalt datoer og agenda for to leselystseminarer våren 2023. Medlemmer av arbeidsgruppa var også i kontakt med Kulturdepartementet. Både leder Alexander Løken og nestleder Sanne Mathiassen var representert i arbeidsgruppa.

Kulturministeren har lovet en nasjonal leselyststrategi. Et samlet litteraturfelt har allerede "tjuvstartet" arbeidet.

Nasjonale utlånslister

NBUs styre sendte i august en forespørsel til Nasjonalbiblioteket om de kunne ta på seg ansvaret med å samle inn nasjonal statistikk over de mest utlånte bøkene og forfatterne i Norge, på tvers av alle biblioteksystemer. Grunnen er at det pr. dags dato kun eksisterer en bestselgerliste utarbeidet av Bokhandlerforeningen som inneholder de 20 mestselgende bøkene i hver kategori. Verken forfattere, forlag eller offentligheten har innsyn i de videre plasseringene på denne listen. Foruten at de kan føre til et snevert bestselgerfokus, er listene kun tilgjengelig i Bokhandlerforeningens egne kanaler (fra og med juli 2022).

NBU ønsker seg en nasjonal utlånsstatistikk fra bibliotekene.

Det publiseres utlånslisters i dag, men det største biblioteksystemet Bibliofil betjener kun 60 % av norske utlån og publiserer sine lister med ujevne mellomrom. Styret mener derfor at det er et behov for en sammenfattet nasjonal liste over utlån. Nasjonale utlånslisters har lenge eksistert i våre naboland og andre europeiske land og gir et unikt innblikk i nasjonale lesemønstre og -vaner.

Nasjonalbiblioteket stilte seg positive til forslaget, og NBU ble forespeilet en mulig lansering i 2023.

Kulturbudsjettet 2023

19. oktober leverte NBU skriftlig innspill til regjeringens foreslåtte kulturbudsjett, og 25. oktober var NBU invitert til høring på Stortinget. NBUs nestleder Sanne Mathiassen spilte inn følgende temaer:

- Styrking av innkjøpsordningene, spesielt for tegneserier og sakprosa for barn og ungdom
- Friske midler til en forlengelse av innkjøpsordningen for skolebibliotek
- Flere stipendhjemer til barne- og ungdomsbokforfattere
- Det økonomiske tilskuddet til organisasjonene som jobber med leselyst, bør også inkludere Norsk Forfattersentrum

Et skuffende statsbudsjett, vil mange si, men det ble også tildelt midler til foreninger som jobber med leselyst.

· Mer støtte til Foreningen !les og Leser søker bok i tråd med budsjettsøknadene deres.

Kulturrådet og innkjøpsordningene

Skriventorganisasjonene og Forleggerforeningen (disse utgjør kontaktutvalget for innkjøpsordningene) har jevnlig statusmøter med Kulturrådet med gjennomgang av innkjøpsordningene. I 2022 var den midlertidige innkjøpsordningen for skolebibliotek fra 2020–2022 et tema. Følgende oppsummering er hentet fra Kulturrådets statusrapport fra november 2022:

Den midlertidige innkjøpsordningen for skolebibliotek har vært en suksess! NBU ønsker at ordningen skal gjøres permanent.

«Dei to evalueringane som er utført viser at dei aller fleste skulane er særst godt fornøgd med forsøksordninga. Dei aller fleste skulane har gjennomført det planlagde formidlingsopplegget sitt og ordninga har i stor grad resultert i auka leselyst og/eller auka utlån. Dei fleste nye bøkene frå ordninga blir lånt ut før eller sidan til elevane, og ein ser at i) fleire elevar enn før låner, ii) dei som allereie lånte bøker blant elevane, låner fleire bøker og iii) eit større mangfald av bøker blir lånt av elevane. Likevel er det nokre bøker som er vanskeleg å få elevane til å låne: bøker med smal tematikk, nynorskbøker og bøker som ikkje treff aldersgruppa (anten for barnsleg eller moden tematikk). Skulebiblioteket og skulebibliotekaren er generelt sett godt integrert i det pedagogiske opplegget, men det er stor variasjon når det gjeld budsjett og tilgjengelege ressursar blant dei deltakande skulane. I vidare analyser vil det vere interessant å gå nærare inn i detaljar kring blant anna økonomisk budsjett, klassebesøk, bibliotekarressurs, skulestorleik og geografisk plassering – og sjå korleis dette heng saman med leselyst og utlån blant elevane.»

NBU foreslår også kandidater til vurderingsutvalget for innkjøpsordningen for barne- og ungdomslitteratur.

De kollektive vederlagsordningene

Kopinor

Kopinor forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Gjennom Kopinors avtaler får brukerne enkel tilgang på kultur og kunnskap samtidig som opphavere og utgivere får betalt for sine verk. Kopinor har 23 medlemsorganisasjoner, deriblant NBU.

NBU mottok i 2022 2 710 618 kr i kollektive vederlag fra Kopinor (2021: 1 150 772 kr). Kopinors samlede inntekter i 2022 var 412 mill. kr. Kollektivt vederlag til medlemsorganisasjonene beløp seg til 268 mill. kr, til utlandet 53 mill. kr. Videre ble det utbetalt 19 mill. kr i individuelle vederlag. I tillegg kommer avsetninger av ikke-fordelbare midler og midler til framtidig fordeling.

I 2022 ble det bl.a. arbeidet med nye retningslinjer for fordeling av vederlag etter innføring av lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett. Foreldet vederlag forvaltes nå etter nye prinsipper, hvor også medlemsorganisasjonene kan søke om midler.

Representasjon i Kopinor

Alexander Løken var i 2022 NBUs representant i Kopinors representantskap, med Sanne Mathiassen som vararepresentant. På vegne av de skjønnlitterære skribentorganisasjonene var Heidi Marie Kriznik (DnF) styremedlem med Hilde Lyng (Norsk Oversetterforening) som varamedlem.

Norwaco

Norwaco er en paraplyorganisasjon som forvalter rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i audiovisuelle produksjoner. Norwaco har 36 medlemsorganisasjoner, deriblant NBU, som til sammen representerer ca. 65 000 individuelle medlemmer. NBU utbetaler individuelt vederlag for kopiering av lyd og tekst.

Loven om kollektiv forvaltning påvirker hvordan NBU kan forvalte midler fra Kopinor og Norwaco.

Ny lov om kollektiv forvaltning (CRM-direktivet)

I juli 2021 trådte en ny lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. i kraft. Loven stiller krav til forvaltning og fordeling av vederlag som er krevet inn på vegne av rettighetshavere, et felt som hittil stor grad har vært uregulert. Loven gjelder i utgangspunktet for kollektive forvaltningsorganisasjoner som Kopinor og Norwaco, men sentrale deler av loven skal også få anvendelse for medlemsorganisasjoner som NBU. NBU underlegges dermed en rekke krav ved

forvaltningen av vederlagene vi får fra Kopinor og Norwaco.

Tidligere har det vært tradisjon for at den største delen av vederlagene fordeles kollektivt gjennom stipender og andre felles formål, fordi tilgjengelig informasjon om bruken av verk innenfor disse ordningene har vært mangelfull. I den nye loven er hovedregelen at midlene skal fordeles individuelt. NBUs administrasjon og styre jobbet i 2022 med å sette seg inn i den nye loven, og jobbet tett med flere av de andre skribentorganisasjonene om implementering av den.

Ny avtale om fordeling av vederlag fra Kopinor og Norwaco

I desember ble det enighet om en ny avtale om fordeling av vederlag mellom Den norske Forfatterforening, Norsk Oversetterforening, NBU og Dramatikerforbundet.

For å imøtekomme krav om at midler fra Kopinor og Norwaco må fordeles individuelt, ble det forhandlet fram nye fordelingsnøkler mellom skribentorganisasjonene

Avtalen gjelder:

Norwaco:

1. Tredjeparts TV- og radiodistribusjon:
  1. NRK (Fellesavtalen)
  2. Kommersielle kanaler (K-avtalen)
  2. Undervisningsbruk i skoler og universiteter
  3. Bruk i biblioteker og museer
  4. P-sektoren: Privatkopiering tekst

Kopinor:

5. All fordeling av vederlag til opphavere for kopiering av skjønnlitteratur som tidligere ble fordelt til Norsk Forfatter- og Oversetterfond (NFOF) fra og med 1. kvartal 2023 og ut 2023
6. Tredjeparts TV- og radiodistribusjon:
  1. NRK (Fellesavtalen)
  2. Kommersielle kanaler (K-avtalen)
  7. Undervisningsbruk i skoler og universiteter
  8. Bruk i biblioteker og museer
  9. P-sektoren: Privatkopiering tekst

Partene er enige om å bruke følgende fordelingsnøkler for de ulike pottene:

Punkt 1-3:

Organisasjon	Andel i prosent
Den norske Forfatterforening (DnF)	0
Forfatterforbundet (FF)	0
Norsk Oversetterforening (NO)	0
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere (NBU)	0
Norske Dramatikeres Forbund (NDF)	90

Resterende 10 % skal forhandles mellom NO, NBU og DnF.

Punkt 4: Privatkopieringsmidler tekst fra Norwaco

Fordeling følger salgsstatistikk fra Bokhandlerforeningen og fordeles etter samme prinsipp som lydbokvederlaget:

Organisasjon	Andel i prosent
Den norske Forfatterforening (DnF)	25,6
Forfatterforbundet (FF)	0
Norsk Oversetterforening (NO)	49,7
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere (NBU)	23,6
Norske Dramatikeres Forbund (NDF)	1

Punkt 5: Kopiering i skoler og universiteter fra Kopinor

Denne avtalen om fordeling av vederlag er inngått mellom DnF, NO, NBU, NDF og FF og gjelder all fordeling av vederlag til opphavere for kopiering av skjønnlitteratur fra og med 1. kvartal 2023 og ut 2023. Før var det Norsk Forfatter- og Oversetterfond (NFOF) som mottok opphaverandelen av vederlag for kopiering av skjønnlitteratur på vegne av DnF, NO, NBU og NDF.

Ny fordelingsnøkkel av midlene som utbetales fra Kopinor

DnF, NO, NBU, NDF og FF er enige om at vederlaget skal fordeles direkte til de fem organisasjonene. Andelen til NDF gjenspeiler andelen kopiering av stofftypen drama/skuespill som framkommer av beregningsdokumentene til Kopinor. Fordelingen mellom FF, NO, NBU og DnF følger av en omregning av fordelingsforholdet mellom de fire foreningene fra forrige avtale. Til fordeling mellom de fire foreningene er sum vederlag for kopiering av skjønnlitteratur, fratrukket andelen til NDF.

Fordelingen skal gjøres etter følgende andeler:

Organisasjon	Andel i prosent
Den norske Forfatterforening (DnF)	30,0375
Forfatterforbundet (FF)	14,4625
Norsk Oversetterforening (NO)	22,25
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere (NBU)	22,25
Norske Dramatikeres Forbund (NDF)	11

Merknad: Foreningene er enige om at fordelingen basert på eksisterende statistikk ikke nødvendigvis er basert på korrekt faktagrunnlag. Men siden vi legger denne til grunn, bør dette bidra til å legge press på både Norwaco og Kopinor til å skaffe bedre statistikkgrunnlag.

Lite statistikk fra Kopinor over hva som kopieres, gjør det vanskelig å finne opphavere.

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) og Marrakechtraktaten

Kulturdepartementet ratifiserte høsten 2021 Marrakechtraktaten, og de såkalte Marrakech-forpliktelsene er nå gjennomført i en ny forskrift til åndsverkloven. Marrakech-forpliktelsene gir regler om tilgang til åndsverk for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller andre funksjonsnedsettelse som gjør det vanskelig å lese. For å gi denne målgruppen bedre tilgang til litteratur skal det være tillatt å produsere eksemplarer i tilgjengelige formater, som lydbok og punktskrift, uten at produksjonen må klareres med rettighetshaverne.

Før hadde rettighetshaverne krav på vederlag for framstilling av lydbøker til bruk for personer med funksjonsnedsettelse. Etter Marrakech-forpliktelsene er det adgang til å kompensere opphaver, men ingen plikt. I en ny forskrift til åndsverkloven § 15 er det likevel innført en plikt for staten til å utrede og fastsette kompensasjon til opphaver. Det er i statsbudsjettet 2023 satt av 4,8 millioner kroner til den nye ordningen. Midlene skal forvaltes av Kopinor.

Marrakech-forpliktelsene gir regler om tilgang til åndsverk for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller andre funksjonsnedsettelse som gjør det vanskelig å lese.

Fagpolitisk – samarbeid i råd og organisasjoner

Fagpolitisk samarbeider NBU tett med de andre skribentorganisasjonene, Forleggerforeningen, Bokhandlerforeningen, Kunstnernettverket, Norsk barnebokinstitutt, Foreningen !les, Leser søker bok og Norsk Forfattersentrum. NBU er også representert i forskjellige råd og utvalg der kultur og litteraturpolitikk behandles.

Norsk Forfatter- og Oversetterfond (NFOF)

Norsk Forfatter- og Oversetterfond er et felles fond for DnF, NO, NDF og NBU. Hver av organisasjonene har én representant i fondsstyret, med unntak av DnF, som har to. Fondet fører regnskap for organisasjonene og mottar og fordeler bibliotekvederlaget. NFOF er dessuten avtalepart for leie av kontorer, renhold, strøm etc.

Styreleder og nestleder har siden 1.3.2022 vært henholdsvis Hilde Lyng og Elin Øy. Fondet har to ansatte: regnskapsfører Reidar Svensson og administrativ leder Anne Merethe K. Prinos (deltid).

De skjønnne

De skjønnne er et uformelt forum for skribentorganisasjonene i Kronprinsens gate 17 (DnF, NO, NDF og NBU). Lederne for organisasjonene møtes regelmessig for å diskuteres felles interesser og utfordringer. De skjønnne hadde ett møte i 2022.

Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg (SOS)

SOS er et viktig samarbeidsforum for skribentorganisasjonene.

SOS er et samarbeidsorgan for DnF, NO, NDF, NBU, NFFO, FF og Kritikerlaget. I utvalget møter foreningenes ledere og generalsekretærer. I SOS diskuteres saker som angår alle foreningene. Temaer på møtene i 2022 var bl.a. ulovlig distribuering av lydbokfiler, implementering av loven om kollektiv forvaltning og innspill til bokloven. SOS hadde tre møter i 2022.

Kunstnernettverket

Kunstnernettverket samler 19 organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse organisasjonene om lag 30 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

I 2022 leverte Kunstnernettverket høringsinnspill til:

- AMT-direktivet med vekt på å utrede hvordan digitale strømmetjenester på andre felt enn det audiovisuelle kan gi noe tilbake til skaperleddet
- NOU 2022: 9, En åpen og opplyst samtale, Ytringsfrihetskommisjonens utredning, med vekt på å støtte Friby-ordningen, oppnevning retten og armlengdes avstand-prinsippet.
- Statsbudsjettet 2023, Arbeids- og sosialkomiteen, Familie- og kulturkomiteen, Utenriks- og forsvarskomiteen
- Statsbudsjettet 2024, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, knyttet til sosiale rettigheter

Kunstnernettverket henvendte seg også til Kulturdepartementet i anledning departementets oppnevnte Hurtigarbeidende arbeidsgruppe for rimelig betaling for kunstnere. De var dessuten medarrangør for seminaret «Morgendagen for selvstendig næringsdrivende», og deltok på Kulturytring Drammen, World Expression Forum (WEXFO) og Arendalsuka.

Sakprosaforfattere i NBU?

Våren 2022 mottok NBU en henvendelse fra et medlem, som foreslo at styret skulle se på hvorvidt sakprosaforfattere skal kunne søke om medlemskap i NBU. Dette er et tema som har vært diskutert med jevne mellomrom i foreningen, og har også vært et tema i styret. Kongstanken er at NBU skal være en forening for alle som skriver for barn og ungdom, særlig siden sakprosaen for barn og ungdom de siste årene har hatt en glidning mot det skjønnlitterære.

Styret satte ned et utvalg bestående av NBU-leder Alexander Løken, styremedlem Bjørn Arild Ersland og forfatter Aina Basso. Utvalget hadde flere møter som resulterte i et notat, der utvalget drøftet utfordringer og problemstillinger. Notatet ble sendt på e-post til NBUs medlemmer 30. november.

Utvalgets konklusjon var at selv om NBU ønsker å være en åpen og inkluderende forening, er det administrative, økonomiske og politiske utfordringer som gjør det vanskelig å skulle forvandle NBU til en delvis faglitterær forening. Ikke minst vil forvaltning av midler og tildelinger av stipender by på utfordringer. Utvalget ønsket imidlertid at også sakprosaforfattere skal kunne ta del i det barne- og ungdomslitterære fellesskapet som NBU representerer, og foreslo et tettere samarbeid med Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO). 18. november ble det i samarbeid med NFFO arrangert et treff for barne- og ungdomsbokforfattere av alle sjangre, basert på Bjørn Arild Erslands skriveskole i regi av NFFO.

Skal NBU åpne for medlemskap for barne- og ungdomsbokforfattere som kun skriver sakprosa? Et styrenedsatt utvalg har sett på utfordringer rundt dette.

Mulig sammenslåing av Foreningen !Les og Leser søker bok

Høsten 2021 sendte Foreningen !Les og Leser søker bok ut en pressemelding om at de sonderte muligheten for å slå seg sammen. Det var et tema på begge foreningenes årsmøter våren 2022, der NBU var til stede. I september 2022 ble fem organisasjoner forespurt av Foreningen !Les/Leser søker bok om de ville sette ned en arbeidsgruppe for å utrede en mulig sammenslåing.

Arbeidsgruppen ble sammensatt slik: NBU v/ Alexander Løken, Grafill v/ Lene Renneflott, Norsk Bibliotekforening v/ Ann Berit Hulthin, NFFO v/ Arne Vestbø og Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek v/ Ingvild Aanensen og Øyvind Engh.

Arbeidsgruppen hadde flere arbeidsmøter utover høsten med et mål om å presentere et notat i januar 2023.

Prøveordning med Nasjonalbiblioteket

I 2021 og 2022 gjennomførte Nasjonalbiblioteket (NB) i samarbeid med skribentorganisasjonene en prøveordning med digital tilgang til pliktavlevert materiale. Bakgrunnen for ordningen er hentet fra forskriftene til pliktavleveringsloven, som er basert på et behov for å bevare materiale og gjøre det tilgjengelig som kildemateriale til forskning og dokumentasjon. Prøveordningen ble i november 2022 besluttet forlenget med ett år. Det var flere møter mellom skribentorganisasjonene, Forleggerforeningen og NB om ordningen, og NB leverer jevnlig statistikk over bruken av pliktavlevert materiale. Ifølge den rapporterte bruken utgjør skjønnlitteratur en liten andel av benyttet materiale.

NBU's leder har vært med i arbeidsutvalget som har sett på en mulig sammenslåing mellom Foreningen !les og Leser søker bok.

Internasjonalt arbeid

Komiteen for fengslede forfattere

Komiteen for fengslede forfattere er en underkomité av Norsk PEN. NBUs nestleder deltok i komitémøter og på postkortaksjonen på Litteraturhuset i Oslo 10. desember. Det var et vellykket arrangement, med godt oppmøte. Leder i komiteen er Dag Larsen.

Krigen i Ukraina

24. februar 2022 ble Ukraina invadert av russiske styrker. Krigen preget hele året, også i foreningen, og særlig på NBUs årsmøte 2. april. I forkant av årsmøtet besluttet styret å donere kr 25 000 til Norsk PEN. NBU holdt også jevnlig kontakt med andre organisasjoner i litteraturfeltet og deltok i møter initiert av bl.a. NORLA, der det ble foreslått tiltak fra bokbransjen, blant annet å gi barnebøker oversatt til ukrainsk til ukrainske flyktninger.

17. mars ble det avholdt en markering utenfor den russiske ambassaden i Oslo, der et samlet kulturfelt protesterte mot krigen under fanen «Solidaritet med Ukraina». NBUs leder Alexander Løken og flere medlemmer var til stede.

28. mars fikk NBU og andre representanter fra litteratur-Norge møte forfatter og leder i PEN Ukraina, Andrej Kurkov, og den russiske forfatteren Mikhail Sjisjkin på Litteraturhuset i Oslo. Andrej Kurkov påpekte at litteraturorganisasjoner best kan hjelpe ved å formidle kunnskap om Ukrainas historie, og at denne kunnskapen er å finne i litteraturen.

I forbindelse med NBUs 75-årsjubileum i september ønsket NBU at eventuelle gaver fra andre foreninger kunne være donasjoner til Norsk PEN. Flere foreninger ga et økonomisk bidrag.

1. desember møttes den ukrainske poeten og barnebokforfatteren Kateryna Babkina til litterær samtale med NBU-medlem Elisabeth Helland Larsen på Trekanten i Oslo. Arrangementet var i samarbeid mellom Den ukrainske foreningen i Norge og NBU. Babkina har blant annet skrevet diktet "Hugs" (oversatt av Sivert Nesbø og Hilde Kvalvaag), som ble framført av Marit Kaldhol på NBUs årsmøte. 2. desember møtte NBUs leder igjen Kateryna Babkina og Den ukrainske foreningen i Norge til lunsj og samtale på Litteraturhuset i Oslo, i regi av Norsk PEN.

Krigen i Ukraina preget 2022, men også solidariteten til dem som trenger hjelp.

Årsmøte i Baltic Writers' Council

Baltic Writers' Council (BWC)organiserer 21 baltiske og nordiske forfatter- og oversetterforeninger fra 12 land med over 17 000 medlemmer til sammen.

Årsmøtet holdes i middelalderbyen Visby på Gotland, da øya er ideelt plassert geografisk i Østersjøen. I Visby ligger også hovedkvarteret til Baltic Centre for Writers and Translators (BCWT), som bl.a. tilbyr skriveopphold. De var vertskap for årsmøtet 6.–7. mai.

Representanter fra estiske, litauiske, latviske, belarusiske, polske, finske og svenske organisasjoner deltok på møtet. Norges delegasjon besto av Hilde Lyng (leder i Norsk Oversetterforening), Heidi Marie Kriznik (leder i DnF) og Alexander Løken (leder i NBU). Foruten vanlige årsmøtesaker var situasjonen i Ukraina og Belarus viktige temaer, særlig hvordan krigen i Ukraina påvirker de forskjellige foreningenes arbeid. De polske og baltiske foreningene er nærmere krigen geografisk, og hadde opplevd flyktningstrømmen på nært hold. Hilde Lyng ble valgt inn som nestleder i styret.

European Writers' Council (EWC)

I 2022 meldte NBU seg inn i European Writers' Council (EWC) igjen, etter å ha vært utmeldt siden 2020. Styrets vurdering er at er det viktig å ha et godt samarbeid med våre europeiske søsterforeninger, særlig når det er krig og turbulente tider i Europa.

Samarbeid med våre europeiske kollegaer er viktigere enn noensinne. I 2022 meldte NBU seg inn igjen i EWC.

Nordisk forfatter- og oversetterråd (NFOR)

Nordisk forfatter- og oversetterråd (NFOR) møttes i Oslo 12.–13. september 2022. DnF, NBU og NO var vertskap. Til stede var representanter fra flere andre nordiske forfatter- og oversetterforeninger. Representantene ga en kort rapport om situasjonen i deres land siden forrige NFOR-møte samt om hvilke saker de hadde fokus på. Noen av temaene som ble tatt opp på møtet, var gratisarbeid i bransjen, MeToo, boklov, skolebokreform, digitale læremidler, lydbok og strømming og krigen i Ukraina. Neste NFOR-møte vil avholdes i Finland i 2023.

*Deltakere på årsmøtet i Baltic Writers' Council.
(Foto: NBU)*

NBU som rådgiver og problemløser

Skatt

Otto Risangers skattenotat ble også i 2022 gjort tilgjengelig elektronisk. De som ønsket det, fikk det tilsendt pr. post. NBU gir ikke sine medlemmer råd i personlige skattespørsmål.

Råd og veiledning

NBU gir råd og veiledning i enkeltsaker når forfattere tar kontakt med oss. Vi bistår både medlemmer og ikke-medlemmer. NBUs mål og ambisjon er på best mulig måte å ivareta barne- og ungdomsbokforfatternes profesjonelle rettigheter og behov. Henvendelser fra forfattere gjelder typisk usikkerhet før inngåelse av avtaler og kontrakter (særlig for debutanter), samt større og mindre konflikter med forlag og andre aktører. I 2022 var mange av henvendelsene kontraktspørsmål knyttet til digitale skolebibliotek og digitale læremidler, samt spørsmål om royalty ved nedsettelsessalg og realisasjon.

Uenighet mellom forfattere og forlag og gjennomgang av avtaler er blant sakene NBU bruker juridisk hjelp til.

Jurist i NBU

Dramatikerforbundets jurist Astrid Hamran Storrusten hadde i 2022 en 20 %-stilling som jurist i NBU fram til 1. mars. Formelt var det NDF som hadde arbeidsgiveransvaret for Storrusten, og NBU «kjøpte» 20 % av tiden hennes av dem. Storrusten var en viktig ressurs for NBU i de første månedene av 2022, bl.a. i forbindelse med diskusjonen rundt realisasjonsbestemmelsen med Forleggerforeningen og utarbeidelsen av retningslinjer for seksuell trakassering i bokbransjen.

Etter at Astrid Storrusten gikk over i stillingen som Dramatikerforbundets generalsekretær, opphørte også hennes utlån til NBU. Fra 1. mars bisto advokat Hans Marius Graasvold NBU juridisk ved behov. Advokat Steinar Jessen var involvert i én sak.

Seksuell trakassering i bokbransjen

I januar 2021 ble en undersøkelse om seksuell trakassering i bokbransjen lagt fram. 15 % av de spurte svarte at de hadde opplevd seksuell trakassering i jobbsammenheng de siste to årene. Bokbransjen gikk derfor sammen for å utarbeide varslingsrutiner og retningslinjer for både trakassering, diskriminering og seksuell trakassering. I bokbransjen har mange flere roller,

det er ofte glidende overganger mellom jobb og privat, og mange har ikke fast ansettelse. Målet med arbeidet var å skape tryggere arbeidsforhold for alle og tydelige retningslinjer for hvordan man går fram i bransjen dersom det skjer noe uønsket.

*Bokbransjen og
litteraturfeltet har fått
på plass nyttige
retningslinjer rundt
trakassering*

Arbeidet med varslingsrutiner og retningslinjer ble gjort høsten 2021. Daværende nestleder i NBU, Mari Moen Holsve, satt i prosjektgruppa for dette arbeidet, og NBU og NDFs jurist Astrid Storrusten ledet gruppa. En totalpakke for tiltak ble lagt fram i januar 2022. Denne pakken inneholder egne retningslinjer for hvordan NBU skal håndtere eventuelle varsler foreningen mottar, og råd til frilansere og ansatte som opplever trakassering i jobbsituasjoner.

Synliggjøring av norsk barne- og ungdomslitteratur

Aksjon Skolebibliotek

Aksjon skolebibliotek oppstod i 2016 i forbindelse med et samarbeidsarrangement under Arendalsuka, hvor NBU og flere andre organisasjoner gikk sammen om å stille krav knyttet til skolebibliotek. Aksjon skolebibliotek har en fast arbeidsgruppe og henter ved behov støttespillere fra de ulike organisasjonene som har knyttet seg til aksjonen. Fram til 1. april var NBUs nestleder Mari Moen Holsve leder for arbeidsgruppa.

Aksjon Skolebiblioteks aktiviteter i 2022:

- Januar: Møte med Kunnskapsdepartementet angående ny opplæringslov.
- Februar: Aksjonen fikk en sak publisert i Periskop: <http://www.periskop.no/skolebibliotek-nytter-lovverket-ma-oppdateres/>
- April: Overføringsmøte med ny arbeidsgruppe. Etter denne datoen består gruppen av Kristine Isaksen (NFFO), Veronicha Bergli (Bibliotekarforbundet), Nina Bigum Udneseter (Skolebibliotekforeningen), Jan Christian Næss (Norsk Oversetterforening), Anne Brit Ingholm (NBF Skole) og Ida Endestad (Norsk Forfattersentrum)
- Juni: Lunsjmøte med statssekretær Hallvard Hølleland i Kunnskapsdepartementet under skolebibliotekkonferansen i Kristiansand
- Brev sendt til Kunnskapsdepartementet med forespørsel om å få Statsforvalter til å drive ettersyn av skolebibliotek
- Gitt innspill til statsbudsjettet og vært på høring om statsbudsjettet
- Involvert i litteraturfeltets samarbeid om nasjonal leselestestrategi

NBUs nettsider (www.nbuforfattere.no)

Nettsidene til NBU skal være det naturlige stedet å oppsøke hvis man lurer på noe som har med stipender, kontrakter og sosiale rettigheter å gjøre. De skal også være stedet man finner oppdatert informasjon om hva som skjer på barne- og ungdomsbokfeltet, forfatterboliger, forlagspraksis, litterære priser og litteraturfestivaler. Målet er at nettsidene skal være nyttige og informative for både nye og etablerte barne- og ungdomsbokforfattere.

Redaktør for NBUs nettsider er A. Audhild Solberg, som også sitter i styret. I 2022 jobbet hun med å gjøre nettsidene ytterligere oversiktlige, skrev nyhetssaker og redaksjonelt stoff, intervjuet nye medlemmer samt bestilte saker fra det litterære rådet. De fleste sakene ble publisert på Facebook, flere også på Instagram, som ga NBU flere følgere i sosiale medier.

NBU tar gjerne imot stoff fra medlemmer; dette får vi positive tilbakemeldinger på. Ta kontakt med Audhild hvis du har en idé: anneaudhild@hotmail.com.

NBU i media

- 13. januar: Dagsnytt 18 på NRK. Leder Alexander Løken i debatt med Forleggerforeningens direktør Heidi Austlid om realisasjonsstriden.
- 25. januar. Kronikk i VG av Heidi Marie Kriznik (DnF) og Alexander Løken (NBU): «Et avtaleverk til det beste for begge parter»
- 17. juni. Intervju på Bok365.no: «Bøker er ikke metervare»
- 4. juli. Intervju i Dagsavisen: «Færre gutter enn jenter leser: – Vi står overfor en stor likestillingsutfordring»
- 1. september. Kronikk på Bok365.no: «Strømmetak og korte barnebøker»
- 8. september. Intervju på Bok365.no: «Frykter mindre sakprosa-satsing»
- 10. september. Kronikk i Klassekampen (med andre organisasjoner): «Felles opprop om skolebibliotek»
- 23. september. NTB, pressemelding: «Norge får vise frem barne- og ungdomslitteratur på «verdens viktigste barnebokmesse i 2026»
- 7. oktober. Intervju på Bok365.no: «Savner styrking av forfatterøkonomien»
- 7. oktober. Kronikk i Morgenbladet (med andre organisasjoner): «Vil politikerne nå redde norske tegneserier?»
- 14. oktober. Intervju på Bok365.no: «Det er et styrt valg av litteratur»
- 19. november. Intervju i Vårt Land: «Forfatter mener norske medier usynliggjør barnebøker»
- 5. desember. Intervju i Periskop: «Barnebokforfatterne er lei av å bli plasserte ved barnebordet»

NBU har vært synlige i nyhetsbildet i saker om blant annet royalty, strømmetjenester, boklån og leselest.

Litteraturfestivaler

Tilstedeværelse og synlighet på litteraturfestivaler er viktig for NBU. Der knyttes relasjoner på kryss og tvers av bransjen, og vi får mulighet til å bli kjent med og støtte lokale krefter som jobber aktivt for barne- og ungdomslitteraturen.

Se og Les i Bergen

Se og Les barne- og ungdomslitteraturkonferanse ble arrangert 14.–16. februar. Temaet for konferansen var Takt og utakt. Flere av NBUs medlemmer sto på programmet. Mari Kjetun representerte NBU i programrådet.

Norsk Litteraturfestival på Lillehammer

2. juni arrangerte NBU sitt årlige seminar på Lillehammer. Temaet denne gangen var tegneserier. De siste årene har tegneserier blitt tatt inn i varmen som litteratur, det har oppstått en ny sjanger, «nordic manga», tegneserier topper bokhandlernes salgslister, og NBU har fått flere nye medlemmer som er tegneserieskapere. Den første delen av seminaret var en samtale mellom tegneserieskaper Sara Hjordar og redaktøren hennes, Tonje Tornes, der vi fikk innsikt i hvordan mange av dagens serieskaper jobber. Seminarets andre del var en samtale med Tornes og Ole Ivar Burås Storø fra Foreningen !les, ledet av NBUs leder Alexander Løken. Deltakerne diskuterte hvorvidt lesing av tegneserier kan gå på bekostning av langlesingen og tilveksten av romaner for barn og ungdom.

Tegneserier var temaet for NBU-seminaret på Lillehammer.

NBUs dag på Lillehammer ble avsluttet med den tradisjonelle Barnebokbaren, der Ragnar Aalbu, Anneli Klepp, Anne Elvedal, Bjørn Ingvaldsen, Kristine Rui Slettebakken og Hilde Hodnefeld leste fra sine nyeste bøker. Magnhild Bruheim var vert. Arrangementet fant sted på Brenneriet. En fin seanse på tvers av målgrupper og sjangere.

Økonomisk tilskudd fra NBU

Se og Les i Bergen: kr 40 000

Ribsenfestivalen (tidl. Barnebokfestivalen) i Grimstad: kr 15 000

Det er et krav at tilskuddet fra NBU går til honorering av NBU-medlemmer som bidrar i programmet.

Litteraturpriser

NBUs debutantpris Trollkrittet

NBUs årsmøte besluttet i 2010 å opprette en debutantpris. Prisen fikk navnet Trollkrittet, etter Zinken Hopps boktittel, og ble første gang delt ut på årsmøtet 2011. Prisvinneren får kr 25 000 og et diplom laget av Stian Hole. NBUs litterære råd er jury.

Stolt prisvinner med NBUs leder og rådsmedlem Line Halsnes. (Foto: NBU)

Nominerte i 2022 var Lars Henrik Eriksen for *Oppfinneren: Jakten på evighetsmaskinen* (Egmont), Sunniva Sunde Krogseth for *Nattsvermerne* (Gyldendal), Christoffer Lamøy for *Hjemsokt* (Gyldendal) og Kine Jeanette Solberg for *Ikke lov å le* (Aschehoug).

Vinner ble Sunniva Sunde Krogseth.

I juryens begrunnelse het det:

«Noor elsker månen. Storesøstrene hennes skal overnatte i skogen, og utfordrer Noor til å bli med. De påstår at hun ikke tør fordi hun er redd for å få insekter i soveposen. Pappa redder situasjonen ved å foreslå at Noor kan sove ute i hagen i stedet. Det tør Noor. Denne natten skjer det mye rart. Er det bare en drøm, eller opplever Noor alle de fantastiske tingene? Hun blir en nattsvermerlarve som må lære å fly. På veien møter Noor mange forvirrede insekter, og hun må overvinne egen frykt for å hjelpe dem. Sammenligningen med insekter er mange. Soveposen til Noor ligner på en larve: 'Er det noen småkryp som vil ha godteri?' roper pappa fra vinduet. 'Ja, det er det, faktisk! En kjempesulten larve!' roper Noor tilbake.

Sunniva Sunde
Krogseth vant NBUs
debutantpris
Trollkrittet med boka
Nattsvermeren
(Gyldendal).

Nattsvermerne oppleves som en svært helhetlig bildebok som er strippet for unødvendigheter. Teksten er rik på dialog og følelser og gjentar ikke det som skjer i bildene. Kun unntaksvis, og for å understreke et poeng, beskriver teksten det vi ser i bildene, som da nattsvermerne slutter å fly da de hører Noor snakke. Hun blir lagt merke til og opplever at hennes evner er av betydning.

Selv om fargepaletten jevnt over er mørk med innslag av sterke farger, oppleves den likevel som frisk og "ny". Illustrasjonene har varierte komposisjoner med spennende utsnitt og vinkler. Forfatterens miljøengasjement er tydelig til stede, men uten å bli påtrengende eller moraliserende. Mangfold er noe som også gjør seg gjeldende; forsatsen og baksatsen forteller nærmest en egen historie. Nattsvermerne tar miljøutfordringene til et nivå som er interessant og relevant for målgruppen. Boken kan være et godt utgangspunkt for en spennende samtale med de minste.»

NBU-prisen

NBU deler hvert år ut NBU-prisen til en person eller institusjon som har utført prisverdig arbeid for barne- og ungdomslitteraturen.

I 2022 gikk prisen til Appelsinia litteraturfestival, som ble etablert i 2013 og driftes av Skien bibliotek.

Utdrag fra NBUs begrunnelse:

«Vi som skriver for barn og ungdom, er de heldigste av alle forfattere, for vi har definitivt det beste publikummet når vi er ute og formidler bøkene våre. (...) For når man virkelig treffer dem, når man har klart å skrive noe som de kan relatere seg til, finnes det ikke et publikum som viser mer livsglede, lærevilje, nysgjerrighet og begeistring enn de unge. Årets vinner av NBU-prisen har gjort en særdeles stor innsats for å skape disse verdifulle møtene mellom nettopp barne- og ungdomsbokforfattere og lesere. For som vinneren selv skriver på sine nettsider, er deres hovedmål å skape leselyst blant barn og ungdom. Et prisverdig arbeid, særlig i disse dager der vi får høre at lystlesing blant de yngste er i en nedadgående kurve.»

Appelsinias festivalsjef Stian Johansen samt Anja Daae Jonassen mottok prisen på NBUs medlemsmøte lørdag 24. september. Prisen var et trykk laget av Øyvind Torseter.

Teskjekjerringprisen

Teskjekjerringprisen gis for fremragende innsats innen musikk, visekunst og diktning i sjangre som forbindes med Alf Prøysen. Prisen vektlegger spesielt virksomhet rettet mot barn, og siden 2018 har NBU samarbeidet med Norsk viseforum, NOPA (Norsk forening for komponister og tekstforfattere) og Prøysenhuset om juryering. NBU er representert i juryen med Liv Gulbrandsen. NBU støtter prisen med kr 35 000.

I 2022 ble prisen tildelt Kari Stai. Prisen ble utdelt på arrangementet Prøysen tel by'n i Kulturkirken Jakob i Oslo 23. november.

Bokhandlerforeningens barne- og ungdomsbokstipend

NBU samarbeider med Bokhandlerforeningen om utdeling av Bokhandlernes barnebokstipend. Stipendet er finansiert av Bokhandlerforeningens medlemmer, og det er NBUs litterære råd som innstiller til stipendet. Det skal deles ut til en norsk barnebokforfatter det er grunn til å knytte store forventninger til.

I 2022 gikk stipendet til Marianne Gretteberg Engedal. Stipendet ble delt ut under Litteraturfestivalen på Lillehammer 1. juni.

I anledning NBUs 75-årsjubileum meddelte Bokhandlerforeningen at de fra og med 2023 øker stipendet fra kr 40 000 til kr 60 000.

*Marianne Gretteberg
Engedal vant
Bokhandlernes
barnebokstipend.*

Brageprisen

NBUs leder sitter i Bragerådet. Rådet står bl.a. for planlegging av prisutdeling, sammensetting av juryer, nominasjon til hederspris, evaluering og planlegging av pressearbeid.

Brageprisene ble delt ut på Dansens Hus i Oslo 24. november. Julia Kahrs mottok Brageprisen i kategorien barne- og ungdomslitteratur for barneromanen Familien Brattbakk, og Ida Larmo mottok Brageprisen for tegneseriedokumentaren Rigel. Urettens ekko i kategorien åpen klasse, som også i 2022 var sakprosa for barn og unge.

Hedersprisen gikk til Gro Dahle.

Vinner av hedersprisen, Gro Dahle, her sammen med NBUs leder Alexander Løken.

Ivaretagelse av faglige interesser

Fagdager

Fagdagen på årsmøtet er omtalt under punktet "Årsmøtet" på s. 9. Det faglige seminaret på høsten er omtalt under punktet "Medlemsmøtet" på s. 11.

Tilskudd til faglig påfyll

NBU gir medlemmer mulighet til å delta på seminarer og kurs i inn- og utland.

Litteraturfestivalen på Lillehammer

NBU utlyste åtte stipend til Litteraturfestivalen på Lillehammer. Stipendet dekker reise og overnatting to netter. Medlemmene som fikk stipend, deltok på NBUs barnebokbar og seminar om tegneserier. I tillegg deltok de på en middag med representanter fra styret.

De åtte som fikk stipend i 2022, var Ragnar Aalbu, Neda Alaei, Trude Tjensvold, Ingrid Ovedie Volden, Alf Kjetil Walgermo, Truls Horvei, Hege Siri og Hilde Hodnefjeld.

Reisetilskudd til kurs, konferanser og studieopphold

Reisetilskudd kan søkes av alle medlemmer og det er fire søknadsfrister i året, 15. februar, 15. mai, 15. august og 15. november. Reisetilskuddet kan benyttes til deltakelse på konferanser, seminarer, workshops, studieopphold og lignende. Tilskuddet skal kun dekke inntil to tredjedeler av kostnadene.

I 2022 fikk 21 medlemmer innvilget reisetilskudd med beløp fra kr 2900 til kr 10 000.

Skrivehelg for medlemmer

I 2022 testet NBU ut et nytt medlemstilbud: en skrivehelg der medlemmer diskuterer hverandres tekster, utveksler erfaringer og får tid til å skrive. I februar ba vi interesserte sende oss en søknad. Det kom inn 13 søknader, og vi valgte ut seks medlemmer som fikk tilbud om å være med. Disse var: Ingelin Røssland, Marit Reiersgård, Linn T. Sunne, Ingvild Bjerkeland, Johanne Emilie Andersen og Elin Viktoria Unstad. Med på turen var også styremedlem A. Audhild Solberg, som fungerte som tilrettelegger i diskusjonene, og administrasjonsleder Ellen Liland.

Mange barne- og ungdomsforfattere fikk reisestipend i 2022. Det ble også arrangert Skrivehelg for første gang

Skrivehelgen fant sted på Breiva Gjestegaard og Glamping i Bø i Telemark helgen 20.–22. mai. Det var satt av seks timer til gruppediskusjon: én økt fredag og én økt lørdag. Alle deltakerne var godt forberedt, og diskusjonene var både lærerike og ansporende. Tilbakemeldingene fra deltakerne var gode.

Debutanttreff hos NBU

Hver høst arrangerer NBU debutanttreff. Hensikten med treffet er å invitere årets nye barne- og ungdomsbokforfattere inn i bransjen – rent fysisk i møte med NBUs ledelse, og praktisk i form av informasjon, spørsmål og svar om den norske bokbransjen.

Årets treff ble arrangert 25. september. 15 debutanter deltok. NBUs leder Alexander Løken ga en innføring i NBUs arbeid og bokbransjen. Leder i NBUs litterære råd Lene Ask informerte om rådets arbeid og det å søke stipend. Alfred Fidjestøl, styreleder i Norsk Forfattersentrum, informerte om Forfattersentrum og forfatterformidling. Harald Rosenløw Eeg delte erfaringer fra egen bokdebut og karriere. Alle forfatterne fikk presentere seg selv og boken sin.

Femten forfattere og tegneserieskapere deltok på NBUs debutanttreff.

Kontor plasser på Litteraturhuset i Oslo

Litteraturhuset tilbyr leie av kontor plasser til skribentorganisasjonene til subsidiert pris. NBU sa opp leieforholdet med Litteraturhuset fra 01.07.2022. Synne Lea, Johanne Emile Andersen, Sanne Mathiassen og Ida Tufte Michelsen benyttet seg av kontor plassene våren 2022.

*Det diskuteres iherdig: Quizlag på debutanttreff kjemper om seieren.
(Foto: NBU)*

Skolering av administrasjon og tillitsvalgte

Strategiseminar og fellesmøte

Hvert år reiser NBUs litterære råd, styre og administrasjon på et todagers seminar. Dette er viktige dager for de tillitsvalgte, og både faglige spørsmål, litterærpolitiske problemstillinger og foreningsarbeid blir diskutert. Normalt velges noen problemstillinger det bores i, og diskusjonene skjer både i grupper og i plenum. Strategiarbeid og styreevaluering har typisk vært lagt til seminaret. Den sosiale delen av seminaret er også viktig, for å gjøre foreningens tillitsvalgte trygge på hverandre og bedre rustet til å ta viktige og vanskelige avgjørelser.

NBUs strategiseminar for styre og råd er viktig for å stake ut kursen videre, og skape samhold blant de tillitsvalgte.

Fra 7. til 9. juni var NBUs styre og litterære råd samlet til seminar på vertshuset Vita Älgen i Värmland. Mens styret fordypet seg i normalkontrakten og NBUs vedtekter, diskuterte rådet humor og horror i barne- og ungdomslitteraturen samt grenselandet mellom sakprosa og skjønnlitteratur. Det var også en felles samtale om strømninger og trender i barne- og ungdomslitteraturen etter en innledning ved rådet.

Organisasjonsutvikling

Styreevalueringen viser seg å være et godt verktøy for å skolere styret og styremedlemmene, og den gjør styrearbeidet mer dynamisk og konstruktivt. Ikke minst er det en bevisstgjøring av styrets rolle og ansvar i foreningen. Det vil bli gjennomført styreevaluering før årsmøtet 2023.

Glimt fra NBU-året 2022

Panel samtale på NBUs jubileumsfest, ledet av Heidi Marie Vestrheim. Fra venstre: Mari Moen Holsve, Harald Rosenløw Eeg og Camilla Kuhn. (Foto: NBU)

Tillitsvalgte med bred kompetanse: Johan B. Mjones og Ellen Liland kokkelerer på styre- og rådsseminar. (Foto: NBU)

Stort øyeblikk: Nora Dåsnes vant Nordisk Råds Barne- og Ungdomslitteraturpris. (Foto: norden.org)

Feststemning på NBUs 75-årsjubileum i september. (Foto: NBU)

Inspirasjon i sola på NBUs skriveseminar i Bø. (Foto: NBU)

Fornøyde vinnere av NBU-prisen: Appelsinia-festivalen. (Foto: NBU)

Regnskap 2022

Årsmelding til regnskap 2022

Virksomhetens art og hvor den drives

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere er en forfatterorganisasjon beliggende i Oslo. Foreningen er en ideell non-profit organisasjon. Organisasjonen er mottaker av bibliotekvederlag som største inntektskilde og andre vederlagsmidler.

Rettvise oversikt over utvikling og resultat

Foreningens driftsinntekter, som utgjør diverse vederlag, offentlige og private tilskudd, gikk i 2022 ned 23,4%. Foreningen har en egenkapitalprosent på 78%. Egenkapitalen har gått ned med 23 %.

Foreningen gikk med et underskudd på kr 2 937 779,-. Det var budsjettert med et underskudd på 5 206 036,-

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2022 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetning om fortsatt drift er til stede.

Arbeidsmiljø

Styret mener at arbeidsmiljøet i foreningen er tilfredsstillende. Det har ikke vært arbeidsrelaterte skader eller ulykker i 2022. Det har vært åtte sykedager blant de ansatte.

Likestilling

Foreningen har 2 ansatte, en i 100% stilling og en i 20% stilling, begge er kvinner.

Styret består av 4 kvinner og 3 menn. Styrets leder og nestleder er arbeidende tillitsvalgte i 100% og 40%.

Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Oslo 13.februar 2023

_____
Alexander Løken (sign)
Leder

_____
Sanne Mathiassen (sign)
Nestleder

_____
Bjørn Arild Ermland (sign)

_____
Liv Gulbrandsen (sign)

_____
Audhild Solberg (sign)

_____
Håkon Øvreås (sign)

_____
Arne Svingen (sign)

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Postboks 1898 Vika, 0124 OSLO
Tlf: 22 47 85 70,
sekretariat@nbuforfattere.no
<http://www.nbuforfattere.no>

NBUs fond

Vederlagsfondet

Vederlagsfondet utgjøres av bibliotekvederlag som fordeles til NBU fra Norsk Forfatter- og Oversetterfond. Fondet skal brukes til grunnstipend og varierte stipend, fordelt 50/50 etter at fondets andel av forretningskostnadene er trukket fra.

Vederlagsfondets kapital pr 31.12.21 var kr 11 561 953. Dette skal etter fondets statutter deles ut det påfølgende år. Det ble i 2022 delt ut kr 11 449 454 fordelt på kr 5 694 454 til grunnstipend og kr 5 530 000 til varierte stipend. Fondskapital pr 31.12.22 er kr 8 593 783.

Det høye beløpet på fondskapitalen i 2021 skyldes at midler avsatt til voldgiftssaken i 2020 ble tilbakeført i 2021.

Solidaritetsfondet

Solidaritetsfondet består av de midler som kommer fra bokklubber. Fondet hadde pr. 31.12.21 en kapital på kr 132 329. Inntektene for 2022 var 31 795.

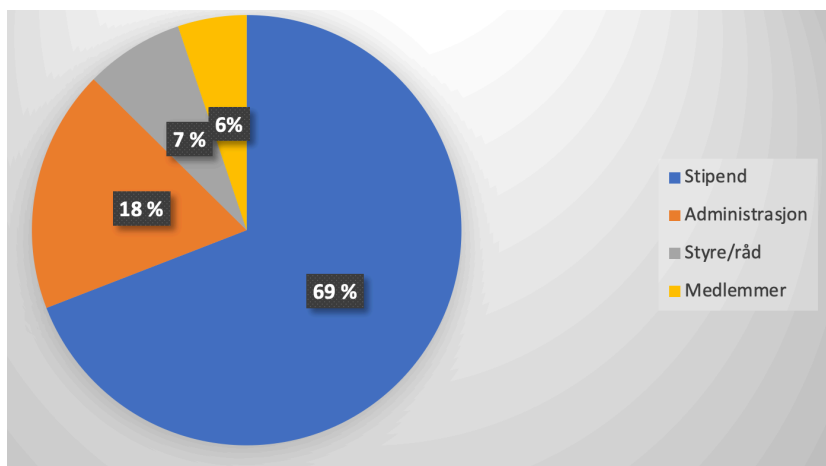
Fondskapital er pr. 31.12.22 på kr 164 124

Kampanjefondet

Det har ikke vært bevegelse i fondet i 2022.

Gavefondet

Det har ikke vært bevegelse i fondet i 2022.

NBUs utgifter

Stipend. Dette er kun NBUs egne stipendmidler fra vederlagsfondet. Statens kunstnerstipend er ikke inkludert.

Administrasjon. Daglig drift. Leder, nestleder, administrasjon, hjemmeside.

Styre/råd. Møtehonorar og annet arbeid.

Medlemmer. Årsmøte, medlemsmøte, andre medlemsrettede tiltak.

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Resultatregnskap

	Note	2022	2021
Driftsinntekter			
Medlemskontingent		136 800	135 000
Bibliotekvederlag		12 469 147	15 713 480
Norwacoverlag	1	11 866	355 791
Kopinorvederlag	2	780 090	1 636 903
Bokklubbinntekter		31 795	36 607
Offentlige tilskudd		310 000	316 000
Private tilskudd		100 000	0
Administrasjonsandel Norwacoverlag		68 133	0
Andre inntekter		35 000	20 966
Driftsinntekter		13 942 831	18 214 747
Driftskostnader			
Lønns- og honorarkostnader	3	3 384 531	3 430 371
Stipend og tilskudd	4	11 629 454	9 104 483
Reise/Opphold/Arrangementskostnader		971 262	398 106
Annen driftskostnader	5	954 404	610 301
Driftskostnader		16 939 651	13 543 261
Driftsresultat		-2 996 820	4 671 485
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		59 041	37
Finansinntekter og finanskostnader		59 041	37
Årsresultat		-2 937 779	4 671 522
Endring Vederlagsfondet		-2 968 170	7 144 238
Endring Solidaritetsfondet		31 795	-63 394
Endring Annen egenkapital		-1 404	-2 409 323
Årsoppgjørdisposisjoner		-2 937 779	4 671 522

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere Balanse

	Note	2022	2021
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Fordringer		496 360	260 441
Bankinnskudd, kontanter, o.l.	6	11 963 504	13 541 908
Omløpsmidler		12 459 863	13 802 349
Sum eiendeler		12 459 863	13 802 349
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Egenkapital	7	9 831 695	12 769 475
Langsiktig og kortsiktig gjeld			
Avsetninger og periodisering kostnader			
Avsetninger og periodisering kostnader	8	150 000	530 000
Leverandørgjeld		38 981	81 450
Skyldig offentlig avgifter		142 957	168 170
Ikke utbetalte individuelle vederlag	9	1 982 592	187 465
Annen kortsiktig gjeld	10	313 638	65 789
Langsiktig og kortsiktig gjeld		2 628 168	1 032 874
Sum egenkapital og gjeld		12 459 863	13 802 349

Oslo 9.2.2023

<i>sign.</i> Alexander Løken leder	<i>sign.</i> Sanne Mathiassen nestleder	<i>sign.</i> Bjørn Arild Ermland	<i>sign.</i> Håkon Øvreås
<i>sign.</i> A. Audhild Solberg	<i>sign.</i> Arne Svingen	<i>sign.</i> Liv Gulbrandsen	

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere		
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	Noter	2022
Resultat før skattekostnad		-2 937 779
Endring i kundefordringer		-235 919
Endring i leverandørgjeld		-42 469
Endring i andre tidsavgrensningsposter		-225 497
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-3 441 664
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld		2 348 063
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld		-484 803
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		1 863 260
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-1 578 404
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 01.01.		13 541 908
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 31.12.		11 963 504

I juli 2021 trådte lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. i kraft. Loven omfatter vederlag innkrevd året etter at loven trådte i kraft, altså vederlag for 2022. Loven regulerer hvordan kollektive forvaltningsorganisasjoner skal forvalte opphavsrett og nærstående rettigheter, slik at dette kan gjøres på en effektiv, betryggende og åpen måte. Det ble også innført krav om kontantstrømoppstilling til årsregnskapet til virksomheten. 2022 er et oppstartsår og derfor er det ikke med historiske sammenlignbare (fjorårstall) beløp med i oppstillingen.

Noter til årsregnskap 2022**Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring av driftsinntekter, tilskudd og vederlag skjer på tildelingstidspunktet.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer

Fordringer oppføres til pålydende.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelsene for ansatte er dekket ved en kollektiv pensjonsforsikring i Norsk Forfatter- og Oversetterfond. Den enkelte forening belastes for sine premieforpliktelser direkte. Det er 1 ansatte med i ordningen.

Styreleder, nestleder og nettrektør får dekket innskuddspensjonspremie i Storebrand.

Endring av regnskapsprinsipp

Det har ikke vært noen endring av regnskapsprinsipp.

Honorar revisor

Kostnadsført honorar til revisor for 2022 utgjør kr 60 190,-.

Note 1 – Norwacoverdrag

I juli 2021 trådte lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett i mv. i kraft. Loven omfatter vederlag innkrevd året etter at loven trådte i kraft, altså vederlag for 2022.

Loven regulerer hvordan kollektive forvaltningsorganisasjoner skal forvalte opphavsrett og nærstående rettigheter, slik at dette kan gjøres på en effektiv, betryggende og åpen måte.

Loven får også konsekvenser for NBUs håndtering av vederlagsmidler fra de kollektive forvaltningsorganisasjonene Norwaco og Kopinor.

I tilfeller der benyttet verk eller opphaver er ukjent, foreldes vederlagsmidlene etter tre år, og kan inntektsføres foreningen. I en overgangsperiode vil vederlag behandles ulikt, avhengig av hvilket år vederlaget er innkrevd.

Se også note 9 for oversikt over mottatte vederlag til fordeling i 2022 etter **Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mm.**

	2022	2021
Norwaco privatkopieringsvederlag lyd	0	364 026
Norwaco privatkopieringsvederlag tekst	0	276 878
Norwacoverdrag kolektiv andel *	0	-285 113
Norwaco NRK arkivvederlag foreldet	11 866	0
	11 866	355 791

I 2020 ble vederlag fra Norwaco og Kopinor regnskapsført under *Bibliotekvederlag og andre kollektive vederlag fra NFOF* i resultatregnskapet. Fra 2022 er det kun Bibliotekvederlag.

*Omfordeling av tidligere års feilfordeling av vederlag fra Norwaco førte til et negativt inntektstall for 2021.

Note 2 – Kopinorvederlag* (se tekst note 1)

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kopinor kopieringsvederlag	562 439	1 407 452
Kopinor Bokhyllavederlag	217 651	229 451
Kopinorvederlag	780 090	1 636 903

Vederlag mottatt i 2022 som her er inntektsført, ble innkrevd for perioden før Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mm ble innført.

Note 3 – Lønn mv*3.1.– Spesifikasjon av lønns- og honorarkostnader*

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Lønn og påløpte feriepenger	723 028	695 639
Honorar for møter og arbeid	1 237 108	1 286 743
Honorar leder	620 175	615 570
Honorar nestleder	227 228	224 214
Arbeidsgiveravgiftskostnad	417 742	422 637
Pensjonsforsikring	148 407	173 237
Andre personalkostnader	10 843	12 331
	3 384 531	3 430 371

Foreningen har hatt to ansatte. Til sammen 1,20 årsverk i 2022.

Leder og nestleder i styret er arbeidende tillitsvalgte i 100% og 40%.

Note 4 – Stipend og tilskudd

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Arbeidsstipend	3 190 000	3 679 000
Grunnstipend	5 694 454	2 184 295
Støttestipend	0	0
Seniorstipend	225 000	225 000
Privatkopieringsvederlag lyd	0	367 727
Privatkopieringsvederlag tekst	0	276 878
Reisetilskudd	145 000	66 583
Debutantpris	25 000	25 000
Bolognastipend	10 000	0
Diversestipend	2 340 000	2 280 000
Stipend og tilskudd	11 629 454	9 104 483

Note 5 – Andre driftskostnader

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Husleie, strøm og renhold.	447 140	408 040
Revisjonshonorar	60 191	50 625
Juridisk bistand	86 177	821 708
Kontingenter til andre organisasjoner	60 564	61 848
Tilskudd til andre organisasjoner og tiltak	167 000	165 105
Avsatt krav voldgift Bibliotekvederlag*(2021)	0	-2 744 000
Oppgjør voldgift Bibliotekvederlag	0	1 497 628

Avsetning jubileum. Inntektsført tidligere avsetning.	-530 000	100 000
Medlemsdatabase	150 000	0
Andre driftskostnader foreningen	513 332	249 347
Andre driftskostnader	954 404	610 301

*Etter voldgiftsdommen i 2021 ble avsetningen som ble utgiftsført i 2020 tilbakeført. Og gir derfor en negativ utgift (inntekt) som reduserer andre driftskostnader i 2021 med det samme beløp som ble avsatt/utgiftsført i 2020, kr 2 744 000,-.

Note 6 – Bundne midler

Bundne bankinnskudd utgjør pr 31.12.2022 kr 330 129,-.

Note 7 – Egenkapital

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Vederlagsfondet	8 593 783	11 561 953
Solidaritetsfondet	164 125	132 330
Gavefondet	181 972	181 973
Kampanjefondet	731 964	731 964
Annen egenkapital	159 851	161 255
Egenkapital	9 831 695	12 769 475

Note 8 - Avsetninger og periodisering kostnader

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Avsetning jubileum	0	-530 000
Avsatt ny medlemsbase	-150 000	0
Avsetning for forpliktelser	-150 000	-530 000

Note 9 - Ikke utbetalte individuelle vederlag

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kopinor kopieringsvederlag	1 788 165	0
Kopinor Bokhyllavederlag	142 363	0
Norwaco privatkopieringsvederlag før 2021	52 064	187 465
Ikke utbetalte individuelle vederlag	1 982 592	187 465

I juli 2021 trådte lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett i mv. i kraft. Loven omfatter vederlag innkrevd året etter at loven trådte i kraft, altså vederlag for 2022.

Loven regulerer hvordan kollektive forvaltningsorganisasjoner skal forvalte opphavsrett og nærstående rettigheter, slik at dette kan gjøres på en effektiv, betryggende og åpen måte.

Loven får også konsekvenser for NBU sin håndtering av vederlagsmidler fra de kollektive forvaltningsorganisasjonene NORWACO og KOPINOR.

I tilfeller der benyttet verk eller opphaver er ukjent, foreldes vederlagsmidlene etter tre år, og kan inntektsføres foreningen. I en overgangsperiode vil vederlag behandles ulikt, avhengig av hvilket år vederlaget er innkrevd.

Note 10 – Annen kortsiktig gjeld

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Skyldig feriepenger	78 322	65 789
Periodiserte påløpte kostnader	235 316	0
Annen kortsiktig gjeld	313 638	65 789

BDO AS
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøte i Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> ∞ Balanse per 31. desember 2022 ∞ Resultatregnskap 2022 ∞ Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen ∞ Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. 	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none"> ∞ Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og ∞ Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dens resultat og kontantstrømmer for regnskapsåret i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	--

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Årsrapporten for øvrig forventes å bli gjort tilgjengelig for oss etter denne datoen.

Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Dersom vi ved gjennomlesing av årsrapporten konkluderer med at rapporten inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å kommunisere forholdet til styret.

styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Steinar Andersen
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Åpenhetsrapport 2022 for Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere (NBU)

Kollektive forvaltningsorganisasjoner skal etter lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. § 36 avgi en årlig åpenhetsrapport. Rapporten skal i henhold til forskrift om lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. inneholde følgende opplysninger:

a) Årsregnskap med balanse og kontantstrømoppstilling

NBUs årsregnskap med balanse for 2022 finnes på sidene 54-55 i årsmeldingen 2022.

b) En rapport om virksomheten i regnskapsåret

Rapport om NBUs virksomhet for 2022 finne på side 52 i årsmeldingen 2022.

c) Opplysninger om avslag på lisenstildelinger

NBU tildeler ikke lisenser.

d) En redegjørelse for organisasjonens juridiske struktur og styringsstruktur

NBUs juridiske struktur og styringsstruktur er nedfelt i foreningen vedtekter § 9 og § 15:

§ 9 – Styret

Styret administrerer og representerer NBU i samsvar med foreningens formål. Lederen, eller den styret gir fullmakt, har anvisningsrett til driftsmidlene.

Styret har 7 medlemmer og 1 varamedlem.

Lederen og nestlederen velges ved særskilte valg. Styremedlemmene velges enkeltvis ved særskilte valg. Varamedlemmet velges særskilt. Valgene gjelder for 2 år, og normalt vil 3 styremedlemmer stå på valg hvert år. Gjenvalg kan finne sted.

Varamedlemmet trer inn dersom et av styrets faste medlemmer ser seg nødt til å trekke seg fra sitt verv. Varamedlemmet sitter da som medlem av styret fram til første ordinære årsmøte.

Styret er beslutningsdyktig når lederen eller nestlederen og 3 andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet har lederen (eller nestlederen) dobbeltstemme. Ved alle møter i styret føres det protokoll som godkjennes i nærmest påfølgende styremøte.

Årsmøtet fastsetter lederens lønn.

§ 15 – Sekretariat

Foreningens styre ansetter en administrasjonsleder, som sammen med leder og nestleder utgjør foreningens arbeidsutvalg og tar seg av den daglige driften.

Se for øvrig foreningens fullstendige vedtekter på foreningens nettside.

e) Opplysninger om alle enheter som organisasjonen eier eller kontrollerer direkte eller indirekte, helt eller delvis

NBU eier eller kontrollerer ikke enheter.

f) Opplysninger om det samlede vederlaget som de personene som er nevnt i loven § 14 tredje ledd og § 15 første ledd har fått utbetalt det foregående året, og andre ytelser som de har fått.

Alexander Løken, styreleder, har mottatt kr. 620 175 i lønn som styreleder og kr. 11 280 i grunnstipend.

Sanne Mathiassen, nestleder i styret, har mottatt kr. 171 566 i lønn og 7 520 kr i grunnstipend.

Audhild Solberg, nettredaktør og styremedlem, har mottatt kr. 114 794 i lønn, kr. 38 000 i styrehonorar, kr. 11 280 i grunnstipend og kr. 4 248 i privatkopiering lyd.

Arne Svingen, styremedlem, har mottatt kr. 28 000 i styrehonorar, kr. 46 060 i grunnstipend, kr. 4800 i privatkopiering tekst og kr. 6 108 i privatkopiering lyd.

Håkon Øvreås, styremedlem, har mottatt kr. 41 500 i styrehonorar, kr. 5640 i grunnstipend og kr. 664 i privatkopiering lyd.

Bjørn Arild Ersland, styremedlem, har mottatt kr. 19 000 i styrehonorar og kr. 30 080 i grunnstipend.

Liv Gulbrandsen, styremedlem, har mottatt kr. 14 000 i styrehonorar og kr. 501 i privatkopiering tekst.

g) Informasjon som nevnt i § 2 til § 5

KFO	Informasjon om inntekter per kategori		Vederlagsår	Inntekter	Fordelt	Utbetalt
	Områder/Sektorer		Årstall	NOK	Status	Status
KOPINOR	Annet opphavervederlag		2022		Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Arbeidsgiverforeningen Spekter, analog		2022	2 756	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Den norske kirke, digit		2022	3 373	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Den norske kirke, papir		2022	148 627	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Finansforetak		2022	872	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Gjensidighetsavtaler m.m.		2022		Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Komm. musikk. og kulturskoler		2022	10 886	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Kommunal og fylkeskommunal adm. - digital		2022		Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Kommunal og fylkeskommunal adm., papir		2022	45 386	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Kor		2022	6 220	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Musikkorps		2022		Ufordelbart	Nei
KOPINOR	NHO		2022	7 401	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Norges Kristne Råd, papir		2022	2 817	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Norges Kristne Råd, projektor		2022	6 128	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Skole, digital		2022	561 192	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Skole, papir		2022	800 533	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Statsadministrasjonen, digital		2022		Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Statsadministrasjonen, papir		2022	13 999	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Universiteter og høyskoler		2022	176 518	Ufordelbart	Nei
KOPINOR	Voksenopplæringen		2022	1 457	Ufordelbart	Nei
				1 788 165		
KOPINOR	Bokhylla		2021	360 014	Ufordelbart	Nei

h) En delrapport om bruken av beløpene som blir trukket fra for sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser, herunder beløp til kollektiv fordeling, og som inneholder de opplysninger som er nevnt i § 6.

For 2022 er det ikke trukket noen midler til for sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser, herunder beløp til kollektiv fordeling.

Nyttig ordliste

Det litterære landskapet er fullt av begrep, uttrykk og forkortelser. Hvordan manøvrere seg i jungelen? Ta en titt på NBUs ordliste:

Balanskunst	Samarbeid mellom over 100 norske kunst- og kulturorganisasjoner som jobber for likestilt og mangfoldig kulturliv.
BWC	Baltic Writers' Council
Bibliotekvederlaget	Statens kompensasjon for at åndsverk stilles gratis til rådighet i bibliotekene. Innført 1948. Foreningens viktigste inntektskilde. De første årene bevilget som fast sum over statsbudsjettet, fra 1998 beregnet ut fra den totale bestanden i norske biblioteker av publikasjoner utgitt i Norge. Hjemlet i lov om bibliotekvederlag av 1987. Kunstner-/kulturpolitisk virkemiddel for å stimulere til at det skapes nye verk. Utgiverorganisasjonene (forlagene) får ikke bibliotekvederlag, heller ikke utenlandske opphavere.
Bokavtalen	Avtale mellom Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen. Regulerer konkurranseforhold omkring omsetning av bøker i Norge.
Bokhylla	Digitaliseringsprosjekt som gjør bøker tilgjengelig på Nasjonalbibliotekets hjemmesider for alle med norsk IP-adresse. Lansert 2009. Bøker som er opphavsrettslig beskyttet er ikke tilrettelagt for nedlasting eller utskrift. Ifølge avtalen betales det fra 2015 er årlig vederlag på 36 øre pr. side. Den enkelte rettighetshaver, både forfatter, oversetter og utgiver, har mulighet til å trekke enkelttitler fra Bokhylla.
Creo	Forbundet for kunst og kultur, og Norges største kunstnerorganisasjon.
«De skjønnne»	Uformelt forum for valgte/administrative ledere i de skjønnlitterære skribentorganisasjonene i Kronprinsens gate 17.

DKS	Den kulturelle skolesekken
DnF	Den norske Forfatterforening/Forfatterforeningen
DNF	Den Norske Forleggerforening/Forleggerforeningen
EWC	European Writers' Council. Representerer over 150 000 forfattere gjennom 46 medlemsforeninger i 30 europeiske land.
FF	Forfatterforbundet. Forfatterforening opprettet i 2018.
Grafill	Norske grafiske designere og illustratører
Foreningen !les	Ideell paraplyorganisasjon som arbeider for å fremme lesing blant barn og unge.
Norsk Forfattersentrum	Medlemsorganisasjon som formidler oppdrag for forfattere.
Innkjøpsordningen for skjønnlitterære barne- og ungdomsbøker	Kulturrådets Innkjøpsordning for barne- og ungdomsbøker ble opprettet i 1978 og omfatter bøker innenfor sjangrene roman, novelle, bildebøker, lyrikk og dramatik. De innkjøpte titlene blir formidlet til bibliotek over hele landet.
Kopinor	Kopinor ble startet av norske rettighetshavere i 1980 og har 22 medlemsorganisasjoner. Inngår avtaler om analog og digital kopiering med brukere innenfor det offentlige. Kopinor forvalter også Bokhylla-avtalen og pensumtjenesten Bolk.
KS	Kommunesektorens organisasjon. Alle norske kommuner og fylkeskommuner er medlemmer. KS er landets største offentlige arbeidsgiverorganisasjon. Alle landets kommuner (unntatt Oslo), fylkeskommuner og bedriftsmedlemmer har gitt KS fullmakt til å forhandle og inngå avtaler med arbeidstagerorganisasjonene.
KUD	Kulturdepartementet
Kulturtanken	Kulturdepartementets etat for kunst og kultur for barn og unge i skolen. Har nasjonalt ansvar for DKS.
Kunstnernettverket	Nettverk av 19 landsdekkende kunstnerorganisasjoner, stiftet i 2011. Nettverket har følgende utvalg: Arbeidsutvalget, Kunstnerpolitikkutvalget, Næringsutvalget, Opphavsrettsutvalget, Trygd- og pensjonsutvalget, DKS-utvalget.
Leser søker bok	Forening som jobber for at alle skal ha tilgang til gode bøker, uansett lesenivå.

NB	Nasjonalbiblioteket
NBI	Norsk barnebokinstitutt
NBF	Norsk Bibliotekforening
NDF	Norske Dramatikers Forbund/Dramatikerforbundet
NFFO	Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening
NFOF	Norsk Forfatter- og Oversetterfond
NFOR	Nordisk Forfatter- og Oversetterråd
NO	Norsk Oversetterforening
NORLA	Norwegian Literature Abroad. Senter for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet.
Norwaco	Forening som forvalter økonomiske rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter.
PEN	Verdens største skribent- og yringsfrihetsorganisasjon, stiftet i 1921.
Privatkopierings- vederlag	I revisjonen av åndsverkloven i 2005 ble det som et resultat av et EUs InfoSoc-direktiv av 2001 innført en kompensasjon for lovlig privat eksemplarframstilling av lydopptak og film («privatbrukskopiering»), i form av en årlig bevilgning over statsbudsjettet. Det ble forutsatt at midlene skulle fordeles individuelt. Barne- og ungdomsbokforfatternes andel fordeles på grunnlag av statistikk over solgte lydbøker. Fra 2018 ble det bestemt av ordningen også skal inkludere visuell kunst og litteratur.
SOS	Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg; de skjønnlitterære organisasjonene i Kronprinsens gate samt NFFO og Kritikerlaget.

Notater

Baksideillustrasjon: Bjørn Ousland.

Lesetrappa

Lesenivåer strekker seg opp og ned i alder

Ungdomsvårer Roman Allalder Ung voksen

Slukalder

Lettlest

Bildebok Krim sport skrekk humor

15

10

5

0

Ofte voksen medleser

nattfortellinger eventyr hverdag

Pekebok

Knekke Lesekoden

Gode historier

fantasy identitet utenforskap vennskap Samfunn dystopi

Massiv input!

Litteratur på alle flater

Litteratur for hele oppveksten

De beste boken til de viktigste leserne